

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apácza u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 11.

Bőjti szelek.

Törvény — jog — igazság!

Nem úgy van már, mint volt régen. Atyáink azt tartották, hogy a bőjti szelet hoz, honatyáink pedig úgy érzik, hogy a Széll hozza rájuk a bőjtöt, az a Széll, mely kioltotta a klikk érdek nagy lángu tüzét, felborította az ezen fővő husos fazekat és mindezek után vigan füttyül az egész régi rendszerre.

Törvény — jog — igazság! Ezt találta fel Széll Kálmán a parlamentben és sok honatya elborult szívvvel gondolt a bőjti fogások láttára a régi jó időkre, melyből vigasztalásképpen csak a megyei apróbb koncocskák biztatták az elnehezdedett sziveket, hogy mégis marad valami, ha nem is olyan tápláló, de még sem egészen bőjtös.

Szokás szerint azonban össze gyűltek a megyék fejei, hogy az új kormányznak rendelkezésére bocsájtsák megbízásukat és programot kérjenek.

Széll Kálmán meghallgatta őket és válaszában azt az utasítást adta nekik, hogy tegyék azt detájlbá, amit ő engró végez: legyen a megyékben is és minden téren törvény — jog — igazság.

Ah! ez valóságos politikai hushagyó kedd. Ilyen program mellett csodálkoztunk-e rajta, hogy a szabadelvű megyék és városok az új kormány leiratának meghallgatásakor mélyen érzelt örömeiket nem tudják szavakban kifejezni és — hallgatnak.

Mi azt hiszszük, hogy nem akkor lelkesedtek igazán a szabadelvű megyei pártok, mikor folyton nyilatkoztak és bizalmat szavaztak, hisz sok beszédnek sok az alja, hanem ez az igazi ragaszkodás jele, mikor csak a szív beszél és néma marad az ajk.

Ilyen volt nálunk is a városi törvényhatósági gyűlésen a szabadelvű párt megnyilatkozása.

Ékes pennáju főjegyzőnk tiszta érczes hangon olvasta fel a miniszterelnök és új miniszterek leiratát, melyben hivatalba lépésüket jelentik és támogatást kérnek munkájukhoz, de bár mily halk hangon olvasta volna is, meg lehetett volna hallani, mert csend volt, nagy csend, mit a légy zugás sem zavart sem a felolvasás előtt, sem alatt, sem utána. De mi ott láttuk a szabadelvű tábor minden tagjának arcán azt a jól eső érzést, mely természetes következménye egy olyan programnak, mely törvényt — jogot és igazságot hirdet mindenkinek és mindenkivel szemben.

Meg van hát az új ruhánk. Széll Kálmán szabta s igazi diszmagyarnak beválik. Szükség is volt rá, mert a régi gunyát idestova harmincz év óta hordtuk és nagyon elviseltük. Hol levettük, kifordítottuk, befordítottuk, de bizony ami a színén lyukas, a fonákán is lyukas az s éppen ott nem takart már be, ahol legjobban kellett volna.

Ekkor jött el a nagy mosás ideje. Hat hónapig tartott, de alapos is volt a

tisztulás, azután kaptunk új ruhát s most alig ismerünk magunkra.

Mondják, hogy van olyan, akinek nem tetszik az új ruha és duzzognak. A gyerekek közt is akad ilyen, de nem az új ruha miatt duzzog biz az, hanem azért, mert az új ruhával nem szabad porba ülni vagy sárba mászni.

Mi pedig örömmel halljuk a Széll programját és átérezzük a hatvanas években beköszöntő új magyar világ poétájának örömét:

Ismét ismét viseljük hát
 Azt a mentét, azt a ruhát
 Melyet hordtak őseink.

Csak mielőbb fel kell venni és sem le nem tenni, sem lecibálni nem hagyni soha.

P—y.

Ugron Gábor képviselőjelöltsége.

Országszerte nagy lelkesedést keltett a sz.-somlyói választókerület polgárainak azon hazafias határozata, hogy Ugron Gábort jelölték a kerület képviselőjévé. A jelölésről a »Szilágy Somlyó« című lap a következőket írja:

A szilágy-somlyói választókerületben megüresedett képviselőségre a függetlenségi párt Ugron Gábor jelöltségében már meg is állapodott. Mint a szabadelvű párt vezérlő embe-reitől kiszivárgott hírt közöljük, hogy Ugron-nal szemben a szabadelvű párt jelöltet sem fog föléptetni. Ugron Gábor a felajánlott jelöltséget elfogadta.

Katonatisztek fizetésemelése.

Arról szól egy jelentés, hogy a Bécsben tartott együttes miniszteri tanácskozáson határoztak a katonatisztek és katonai tisztviselők fizetésemeléséről. Hír szerint abban állapodtak meg, hogy a hadügyi budgetnek ezzel járó szaporítását

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az öreg Rók.

Irta: Deér.

Az öreg Rók Vendel régi butor volt a hivatalában. Ugy maradt rá egyik főnökéről a másikra a nélkül, hogy tudta volna, hogy más parancsol neki. Tulajdonképen nem is volt ő hivatalnok — ámbár ő úgy ismerte magát. Nem sokat mozdított a hivatalnak döcögő szekerén.

Régen nyolcz órákor pontosan megjelent a hivatalban. Monoton, szinte bosszus hangon eresztett meg egy »jó reggelt,« azután leült az íróasztala mellé. Végigkaparint valamennyi tollát, letörölte íróasztalát — aztán pipára gyujtott.

És úgy nézte azt a kékes fehér füstöt. Szinte úgy látszott, mintha azokkal a fantasztikus füstalakokkal beszélgetne. Bólintgatott, néha, néha mormogott valamit.

Társai már ismerték. Ilyenkor nem szóltak hozzá. Tudták, hogy nem t nécsos zavarni az első pipa dohány élvezetében, mert ilyenkor goromba.

Mikor aztán kiszívta a pipát, fölkel, odament az írodafőnöke asztalához. Megnézte, van-e valami másolni való? Ha volt, akkor kitergette maga elé s aztán elkezdte az ő rendes munkáját, a — másolást. Irta egyik

betűt a másik után anélkül, tán hogy tudta volna, mit ír? Ki tudja, hová szállt az öreg gondolata?

Különböen igen csöndes ember volt. Elvult napokig a nélkül, hogy egy szót is szólt volna. Mintha nem is törődött volna semmivel, mintha őt a világon semmi sem érdekelt volna.

A többiek nagy hangon beszéltek, hogy kiközökentsék a rendes kerékvágásból. Beszéltek hozzá, csipkedték, de hiába. Rók tudomást sem vett róluk.

Végre aztán abbahagyták. Ráfogták, hogy magabazárkózott, életunt agglégény, kinek miadene csak a pipája. Azonkívül gyűlöl mindent.

Annál nagyobb volt aztán a meglepetés, mikor egy délután kikelt areczsal, szinte fuldokolva rontott hivatalába. Köszönni is elfelejtett, a kalapját is a fején feledte. Lihelve, el-eicsukló hangon szólt társaihoz:

— Uraim igaz, hogy új főnökünk lesz? Igaz, hogy Baksai lesz az új főnök?

Ugy remegett az öreg, úgy sápadozott az arca. Mikor aztán megtudta, hogy igazán Baksai lesz az új főnök, valami rekedt kiáltást hallatott. Aztán odaült az íróasztala mellé, fejét a két tenyerébe rejtette s úgy ült vagy két óra hosszat.

Társai csak nézték az öreg Rókot. Nem tudták elgondolni, mi baja lehet, mi bánthatja? Csak azt látták, hogy könnyek szivárognak alá az ujjai közt.

Megsajnálják. Az egyik fiatal hivatalnok oda ment hozzá.

— Rók bácsi, mi a baja? Miért nem megy haza, ha rosszul érzi magát?

Az öreg megrázkódott. Felemelte a fejét — szemében még csillogtak a könnyek s halk, remegő hangon válaszolt:

— Igaza van öcsém. Haza megyek, nekem úgy sem lesz már itten keresni valóm.

Aztán megindult haza bizonytalan, támolgyó lépésekkel.

Akik látták, azt hitték, hogy a bor dolgozik benne, pedig csak a szíve volt tele nagy keserűséggel, nagy fájdalommal.

Két napig nem jött be a hivatalába. Fel-tűnt ez társainak, mert az öreg nem szokot elmaradni soha. Az egyik hivatalnok aztán felkereste.

Szegényes, szinte nyomoruságos szobában talált rá az öregre. Ott ült egy repedezett, színehagyott pamlogon. Alig vette észre a belépőt. Csak akkor ijedt fel, mikor hangokat hallott:

— Jó napot Rók bácsi! Hogy van, mi baja van?

Az öreg Rók felkelt. Kezet nyujtot fiatal barátjának.

— Hozta Isten! Köszönöm, hogy eljött. Látom, hogy még nem feledték el egészen az öreg Rókot.

Aztán járkálni kezdett. Meg-megállt. Egész valóján meglátszott, hogy valami bántja, hogy szeretne valami mondani, csak nem tudja,

beléveszik a hadsereg jövő évre szóló költség-előirányzatába. Azonkívül a legénység vacsorájára, amelyre eddig fejenként egy krajczár volt megszabva, a jövő esztendőttől kezdve két krajczárt állapítanak meg. Az Armeebblatt is pengeti, hogy a katonatisztek sorsán javítani kell és hivatkozik a pénzügyi kormánynak a polgári tisztviselőkkel szemben tanúsított készségére, a mely a hadsereget szerinte még inkább megilleti. Ez természetesen az osztrák kormányról szól, a mely a tisztviselők fizetésén már javított. Nálunk előbb a magyar tisztviselői kar helyzetét kell javítani.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

B u d a p e s t, márczius 11.

Daruváry Alajos alelnök az ülést megnyitja. A jegyzőkönyvet vezeti *Széchenyi* Bertalan gr. jegyző, a szólokat jegyzi *Latino-vics* János.

Apponyi György halála.

Szomorú kötelességet kell teljesítenem, bejelentvén a mélt. főrendeknek, hogy utolsó ülésünk óta a Háznak egy kitűnő tagját a halál kiragadta sörainkból. Febr. 28-án ugyanis elhunyt gróf *Apponyi* György, volt magyar fő-kancellár és országbíró. A gondviselésnek ritka kegyelméből hosszúra nyúlt életének a közpályán töltött része össze van forrva Magyarország újabbkori történelmével. Halálának hírért osztatlan részvételt fogadta a nemzet, tisztelettel emlékezve meg az elhunytak kiváló tehetségeiről, hazafiságáról, a közügyek körül szerzett érdemeiről.

A méltóságos főrendeknek bizonyára egyhangu helyesléssel fog találkozni, midőn indítványozom, fejezze ki a főrendiház mai ülésének jegyzőkönyvében elhunyt jelesének, egykori elnökének halála felett bánatos részvétét és azt fejezze ki egyuttal elnöke útján hátrahagyott családjának is. (Élénk helyeslés.)

Elnöki jelentések.

Következett a miniszterelnök egy átírata, melyben a főrendeket értesíti Bánffy Dezső bárónak főudvarmesteri kinevezetéséről.

Ezután több okmány előterjesztése kapcsán felol-assák a képviselőház elnökének átírát arról, hogy a képviselőház *Perczel* Dezső,

alelnökévé pedig *Talián* Béla és *Dániel* Gábor választották meg.

Elnök jelenti továbbá, hogy a képviselőháztól beérkeztek az 1899-ik év négy első hónapjaiban viselendő közterhekről és állami kiadásokról szóló törvényjavaslat, továbbá több rendbeli kisebb javaslat, melyek részben ma fognak érdemlegesen tárgyalatni.

A késedelmi kamat ellen.

Az igazoló bizottság jelentése után felszó-lal *Széchenyi* Imre gróf. Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Nem tartanám helyesnek, ha a Házban szónélkül hagyatnék a törvény oly rendelkezése, amely alkotmányos felfogással nem egészen egyezik. T. i. attól félek, esetleg precedens esetté fujhatná fel azt, hogy itt szó nélkül hagyatott a törvénynek azon rendelkezése, mely visszahatólag rendel el adók beszédését. Hisz az előző kormány is elismerte már ugy felszólalásaiban, mint rendeleteiben azt, hogy nem tartja helyesnek az adott körülmények között az adót kényszerrel beszédni és így aki adóját január eleje óta a mai napig nem fizette, már most, ha késedelmi kamatot kívánunk szedni, kérdem, mi a késedelmi kamat tulajdonképeni értelme?

Nem fogadhatom el azon érvelést sem, hogy mivel ezen kérdéses kamatokra szükség van az államnak, tehát azokat be kell szedni.

Egyébiránt sietek kijelenteni, hogy nem czélom határozati javaslatot benyújtani és csak azért tartottam fontosnak álláspontomat jelezni, hogy a törvénynek ezen pontjait a főrendek figyelmébe ajánljam.

Lukács László válaszal és azt mondja, hogy azimént történet felszólalás téves meggyőződésre adhat alkalmat. A törvény visszaható erejére nézve és a késedelmi kamatokra tett kifogásokra megjegyzi, hogy e törvény visszaható ereje alkotmányos követelmény és így nemhogy helytelen, hanem helyes. A késedelmi kamatokat előírja a törvény 3-ik szakasza, amely csakis a bizonyos időponton tul késedelmest fizetőt sújtja a késedelmi kamattal. Kéri a törvényjavaslatnak elfogadását.

Az egri érsek az egri követ ellen.

Samassa József egri érsek emelkedik fel most szólásra. Kérde vajújon alkotmányjogilag helyes-e, hogy mindazok, akik *hazafiságukból kifolyólag* az esetben adót nem fizettek, most megtorlásul késedelmi kamattal sújtatnak. A magyar állam alkotmányos garanciáit idézi és

az 1790—91. XIX. t.-cikket szószerinti latin szövegében. Ezek a garanciák utasítják a polgárságot, hogy megnevezett adót ne fizessen, a kormányt pedig eltiltja, hogy ilyent szedjen. Alkotmányjogilag az adó Magyarországon akkor válik esedékessé, ha ez a törvény életbelép — soha előbb. Ennélfogva a késedelmi kamat szedése visszahatólag nem jogos, hanem igenis csak attól a pillanattól fogva, ha az adótörvényt az országgyűlés megszavazta.

A miniszter válasza.

Lukács László felel ismét: Teljesen respektáltatott az, hogy mindaddig, amíg az indemnitet az országgyűlés meg nem szavazta, semmiféle adó nem hajtatott be. A késedelmi kamat kérdését nem tartja összefüggésben levőnek az alkotmányjogi garanciákkal. Egyébként, ha a törvényhozás disponál és ennek rendelkezéséhez képest késedelmi kamat behajtások történnének, az jogos. Az adók esedékessé válása iránt maga a törvény intézkedik és végül kijelenti, hogy intézkedett adminisztratív uton, hogy a polgárság a *póllólag beszédendő adók behajtása körül zaklatásokat ne szenvedjen.*

A főrendek nyomban általánosságban elfogadják a javaslatot és a részletekre térnek át. Itt sem történik kifogás és így rövid pár pillanat alatt az *indemnit a főrendiházban is keresztül ment.*

Ezután simán, minden vita nélkül elfogadták a két katonai *ujonczjavaslatot* és a honvédelmi miniszternek két rendbeli jelentését, az *önkéntesek* tisztvi vizsgájának eredményéről és a közös hadseregben és honvédségnél előfordult *öngyilkossági* esetekről tudomásul vették.

Elnök végül jelenti, hogy a jövő ülésen több üresedett bizottsági tagságra történik választás és ezzel az ülés délután egynegyed egy óraker véget ért.

A szabadelvűpárt ülése.

A nagyváradi szabadelvűpárt választmánya tegnap délután 5 óraker a *Széchenyi*-szállóban *Hlatky* Endre elnöklése alatt ülést tartott. Az ülés tárgyát a nagyváradi függetlenségi pártnak márczius 15-ének az együttes megünneplésére vonatkozó átírata képezte, de emellett tárgyalták és elfogadták *Dési* Géza drnak a *Szék* Kálmán, *Tisza* Kálmán és *Bánffy* Dezső báró üdvözlésére vonatkozó indítványát is.

hol kezdje. Köhécselt, mormogott. Majd odaállt vendége elé s valami rekedtes, bántó hangon szólt hozzá:

— Hát igazán Baksai lesz a főnökünk? Ismerik maguk azt az embert? Ugy-e nem? Én ismerem. Az nagy gazember, az nagyon hitvány ember!

És ugy ragyogott, ugy szikrázott az a máskor fénytelen szempár.

A fiatal ember ijedten hátrált az öreg szavaira.

— De Rók bácsi, hogy tud ilyent mondani! Ezt másnak ne mondja ám, mert látha fülébe jut a méltóságos urnak. Akkor nagy baj lenne ám.

— Baj, baj! Persze a méltóságos ur röviden kiadná nekem az utat, nekem, a a semmi embernek, az öreg tehetetlen Róknak.

És kacagni kezdett olyan félelmetes, szinte őrjöngő kacagással.

A fiatal ember komolyan félni kezdett. Menni akart, de az öreg megfogta:

— Maradjon még néhány percig öcsém. Mondani akarnék valamit. Aztán elmehet.

A fiatal ember kíváncsian nézett az öregre. Valami olyasfélért gondolhatott, hogy az öreg aligha meg nem háborodott egy küssé. Tán az öreg is kitalálta az ifju gondolatát, mert idegesen, szinte szakgatott hangon beszélt.

— Ne gondolja öcsém, hogy nem vagyok tisztában magammal. Ámbár nem lett volna csoda, ha már megtévelyodtam volna. De hát eszemnél vagyok, nagyon is eszemnél. Tudom, mit beszélek; tudom, mit teszek. Ne féljen tőlem öcsém.

Csak hallgasson meg. Maga mindig jó szívvvel volt az öreg Rók iránt, hát tegye még

meg azt a szivességet, hogy végig hallgatja a mit mondani akarok.

— Szívesen édes Rók bácsi, ha azzal könnyít magán, — válaszolt az ifju.

— Könnyitek öcsém, nagyon könnyitek. Évek óta hordom magamban a keserűséget, mindig több és több gyűlt össze, most hát könnyitek a lelkemen. Örülök, hogy van valaki, a ki én velem, a semmi emberrel, a vén Rókkal bizalmasan beszél.

Pedig nem vagyok én még vén. Negyvenöt éves vagyok. Más ember ebben a korban még erős, fiatalos kedvű ember, én meg már öreg vagyok . . .

Járkálni kezdett az öreg. Egyideig hallgatott; tán a gondolatait rendezte. Aztán beszélni kezdett. Nyugodt, csendes, szomorú volt a hangja.

— Hát tudja, édes öcsém, én sem gondoltam volna valamikor, hogy ilyen sorsra jutok. Gazdag ember voltam, négyezer holdam volt egy tagban; tornyos kastélyban laktam, négylovas fogaton jártam. A magam embere voltam. Szüleim elhaltak, nem volt senkim. Ura lettem egy nagy birtoknak, meg egy jó esomó készpénznek.

Szép életem volt. De megbecsültem magamat, gazdálkodtam a helyett, hogy pazartoltam volna. Volt bennem egy kevés ideá-lizmus, tán szentimentalizmus.

Kiszíneztem magamnak a jövőt. Egyszeretű asszonyról álmodoztam, kivel megoszszam ezt a nagy gazdagságot.

Egyszer aztán azt hittem, hogy megtaláltam. A birtokomhoz közel lévő városban jártam, mikor egyszerre egy gyönyörű fiatal

lány ment el mellettem. Rám nézett s tekintetében én egy élet boldogságát láttam.

Később megismertem. Szegény, de büszke leány volt. Ez tetszett nekem. Sokat jártam hozzájuk, mert nagyon szerettem azt a leányt.

Itt egy küssé elhallgatott az öreg. A múlt szines emlékeimél pihent meg a lelke. Aztán folytatta:

— Egyszer aztán ott találtam a leányt valami Baksai nevű fiatal embert. Tüzes szemű, csinos fiu volt és bátor a vakmerőségig. Én meg csendes vérű, szinte ábrándozó lelkű letű.

Kezdtém félni ettől a gyerektől. De aztán megbarátkoztam vele. Sokszor kijött hozzám. Olyan kedves, behizelgő modora volt, hogy egészen magával ragadott. Biztam benne, mint az Istenen kívül senkiben. Nem volt titkom előtte. Elmondtam neki, hogy mennyire szeretem azt a leányt. Ő meg biztatott. Gyönyörű szavakkal esetelte a jövőt, mely reám vart. Én egészen boldog voltam.

Egy izben azt az ajánlatot tette, hogy menjek fel vele a fővárosba. Neki dolga van ott s ketten majd csinálnak egy pár jó napot. Elmentem vele. És itt kezdődik a nyomorúság.

Ujra elhallgatott az öreg. Arcza rángatód-zott, szeméi félelmetes tüzzel ragyogtak. Homlokát többször végig simította s fájdalmas só-hajok törtek elő kebléből. Aztán küssé izgatott hangon folytatta.

— Az a hitvány ember magával ragadott a posványba, vitt mindeafele. Én tapasztalatlan voltam. Nem ismertem az asszonyt, nem az asszonyi csók édességét, a forró ölelések mámorát. Hát meg részegedtem tőle.

Márczius 15.

Hlatky Endre elnök előadta, hogy a múlt napokban a függetlenségi és 48-as párt eltérőleg az előző évek szokásától, azt határozta, hogy az idén egyedül ünnepli meg a szabadság napját. Tegnap azonban egy átiratot kapott, amelyben a függetlenségi és 48-as párt — előbbi határozatát megváltoztatva — felhívja a szabadelvűpártot, hogy márczius 15-ének együttes megünneplésére a szükséges intézkedéseket tegye meg. Indítványozta, hogy válaszszerint egy bizottságot, a mely a függetlenségi és 48-as párttal együtt az ünnepre vonatkozó intézkedéseket megtegye. A válaszmány az elnök indítványát elfogadta s Friedländer Sámuel dr. indítványára elhatározta, hogy erről a függetlenségi és 48-as pártot átiratban értesíti. A bizottság tagjai lettek: Mezey Mihály, Várady Zsigmond dr., Gyémánt Jenő dr., Friedländer Sámuel dr. és Bertsey György.

* * *

Az elnök ezután bejelentette, hogy ujjában és pedig a fuzió létrejötte előtt *Mártonffy* Bogdán dr. és *Szóllósy* Ernő dr., a fuzió létrejötte után pedig *Kornstein* Lajos dr. léptek be a szabadelvű pártba. A válaszmány a jelentést örömmel vette tudomásul.

A szabadelvűség öre.

Az elnök jelentései után *Dési Géza* dr. szólt fel. Kifejtette, hogy az új politikai viszonyok között szükséges, sőt a szabadelvű pártnak kötelessége, hogy az új kormányt s illetve annak fejét, mint a szabadelvű eszmék hívét, üdvözölje. Előadta továbbá, hogy az új kormány elnök mellett szükségesnek tartja a szabadelvűség apostolát: *Tisza Kálmánt* is üdvözölni s a párt feltétlen bizalmáról biztosítani, végül szükségesnek tartja, hogy a lelépett miniszterelnökkel szemben a szabadelvű eszmékért évenként keresztül folytatott bátor és férfias küzdelmekért fejezze ki a párt nagyrabecsülését és további ragaszkodását, indítványozza, hogy a párt *Szél Kálmánt*, *Tisza Kálmánt* és *Bánffy Dezsőt* bárót feliratban üdvözölje.

Várady Zsigmond dr. lényegben teljesen

egyetért a *Dési Géza* dr. indítványával, azonban a formára nézve más véleményen van. Mert tagadhatatlan, hogy a szabadelvűség az utóbbi években meggyengült. Erre mutat az új *büntetőtörvénykönyv sajtóparagrafusai*, a *földmívelési kormány agrárius tendenciái*, a szocializmussal szemben tanusított magatartás és legutóbb a *borhamisítások üldözése* körül felmerült antimerkantilis irányzat. Azt hiszi, hogy az üdvözlések lényege ebben rejlik s éppen azért azt indítványozza, hogy a párt forduljon bizalmasan *Tisza Kálmánhoz*, a szabadelvűség öréhez s kérje őt a szabadelvű eszmék melletti további kitartásra és biztosítsa ebben a párt támogatásáról. *Bánffy Dezső* bárót nem látja szükségesnek üdvözölni a jelen körülmények között, a párt annak idején többször kifejezte vele szemben bizalmát és ragaszkodását. A *Szél Kálmán* üdvözlését sem látja szükségesnek, mert a város törvényhatósága már megtette azt.

Friedländer Sámuel dr. szükségesnek tartja úgy a *Tisza Kálmán* valamint a *Szél* és *Bánffy* üdvözlését is. Széllt azért, mert a törvényhatóság üdvözlése nem tekinthető a párt üdvözlésének, *Bánffy* pedig azért, mert 4 éven keresztül a legnehezebb viszonyok között is a szabadelvű eszmék bátor harcossza maradt.

Hlatky Endre elnök lehetetlennek tartja, hogy a párt csak *Tisza Kálmánt* üdvözölje, mert az arra a következtetésre szolgáltatna okot, hogy az magától *Tiszától* eredt, de azt sem tartja helyesnek, hogy csak *Szél Kálmánt* üdvözöljék, mert arra azt mondhatnák, hogy a párt mindég a kormányon levőnek hódol s az elött hajlik meg, a kinek a hatalom a kezében van. Éppen ezért szükségesnek tartja hogy a párt úgy *Tisza Kálmánt*, mint *Szél Kálmánt* és *Bánffy Dezsőt* is üdvözölje.

Várady Zsigmond dr. ezekután kijelentette, hogy nem bánja, ha a párt mind a három államférfit üdvözli is, de arra kéri a válaszmányt, hogy a *Tisza Kálmánhoz* intézendő feliratot az általa előadott értelemben szövegezzék.

A válaszmány ezekután elhatározta, hogy *Tisza Kálmánt*, *Szél Kálmánt* és *Bánffy Dezsőt*

bárót feliratban üdvözlik s a feliratok szövegéhez egy három tagból álló bizottságot választottak, amelyek tagjai lettek: *Hlatky Endre* elnök, *Gyémánt Jenő* dr. és *Dési Géza* dr.

Ezzel az ülés véget ért.

Üdvös reform.

— A megyei utak javítására. —

Mindennapi a panasz a megye közönségének köréből Biharvármegye utjainak rossz-sága miatt.

Az elmúlt években a megyei közutak új beosztása és kijelölése alkalmával élénk vita támadt a megyegyűlésen, sőt éppen az okból, mert a vármegye nem fordított kellő gondot a sarkad-kötegyáni elhagyatott állapotban levő utvonatra, ezen vidék lakossága mozgalmat indított s késznek nyilatkozott elszakadni mostoha gondozójától: Biharvármegyétől s kérte, hogy csatolják ezeket a megye határához közel eső községeket Békésmegyéhez.

Általában azt tartják, hogy a megyében a nagyváradi-szalontai és nagyváradi-élesdi utat kivéve, minden kritikán aluliak az utak.

Pedig évenként óriási összeget fizetnek ki a megyei utadó-alapból az utak fentartására; úgy, hogy az utadó-alap már is erősen megvan támadva.

A vármegye eddig az utak fentartására szükséges fedanyagot vállalkozók útján szerezte be. Es pedig jó drágán.

A vármegye intézői végre is belátták, hogy az eddigi rendszer tovább fenn nem tartható, mert az utak maradnak az eddigi állapotban, az utadóalap pedig mindjobban meglesz támadva.

Gyökeres, alapos reformot akarnak behozni. Az eddigi vállalkozói rendszer helyett a házikelés útjára térnek, a melynek — pontos kezelés mellett — bizonyára meglesz a maga haszna és sok mende-mondának, gyanúsításnak vége lesz.

A vármegye terve az, hogy a Püspökfürdő mellett vasuti szárnyvonalat építtet a Somlyó hegyig s az ottani kitűnő fedanyagot

Hetekig mulattunk, dorbézoltunk.

Végre is felgyuladt bennem a jobb szellem. Undor fogott el és haza siettem. Otthon újra elfogott az az erős, tiszta szerelem, az iránt a leány iránt.

Felker stem. Baksai volt ott nála. A leány hidegen fogadott. Én beszélni kezdtem neki szerelemtől, boldogságról. A leány felkaczagott s hideg megvető hangon vágta a szemem közé, hogy undorodik tőlem, ki csak dorbézolni tudok, ki csak a fizetett, megvetett szerelemnek tudok örülni. Kintasított.

— Tudtam mindjárt, hogy ez Baksai műve volt. Végtelen keserűség vett erőt rajtam. Gyűlölni kezdtem magamat, az egész világot, mindent. Visszavonultam mindentől, kerültem mindenkit. De hát engem mégsem került ki a végzet. Egy reggel egy ur állit be hozzám a fővárosból. Váltót mutatott egy rengeteg öszszegről. Én voltam aláírva mint elfogadó, Baksai neve mint forgató szerepelt a váltón. Szédülés fogott el. Aláírásomra ráismertem, pedig nem emlékeztem rá, mikor írtam alá.

Pör lett a vége. Baksai lett a győztes. Bebizonyította tanukkal, esküvel állította, hogy én írtam alá a váltót pesti mulatozásom idején. Elfogyott a pénzem és én kölesönt vettem váltóra.

Homályosan emlkeztem aztán, hogy egy mámoros éjjel tényleg elfogyott a pénzem s Baksai adott át egy kisebb összeget s valamit aláíratott velem. De hát én akkor semmire sem gondoltam. Biztam benne.

Szóval kedves öcsém az lett a vége, hogy engem kidobattak a szép birtokból. Baksai ült bele s nemsokára elvette azt a szép leányt, aki az én bálványképem volt.

Itt elhallgatott az öreg. Fáradtan ült le egy székre s hosszú ideig bámult maga elé. Egyszerre felugrott s kacagni kezdett.

— Ha . . . ha . . . hát ilyen ember a raguk méltóságos ura. Nyomorult család, gazember! És most méltóságos ur, híres ember. Én meg egy semmi ember, csak az öreg Rók! A vállamat veregetheti minden csupasz képfű sieder és nekem még örülnöm kell. Hisz ez kitüntetés egy semmi embernek, az öreg Róknak.

— Ugyan Rók bácsi csillapodjék, legyen nyugodt, — csitította az ifju a neki tüzesedett öreget.

— Nyugodt legyek! Sokáig voltam az. De most már vége minden türelemnek. Érzem, hogy feltámad bennem az ördög. Sokáig kerestem ezt az embert, aki megfosztott mindenemtől, most hát itt van. Hát most itt az ideje a megtorlásnak. Majd le rántom róla a leplet. Meg emlegeti még az öreg Rókot.

Sokáig dühöngött még az öreg. A fiatal ember távoznia akart. Oda lépett az öreghez, kezét nyújtott neki.

— Isten vele Rók bácsi. Igazán sajnálom. De nyugodjék bele a változhatlanba.

Az öreg Rók száraz hangon válaszolt.

— Isten vele öcsém Köszönöm, hogy meghallgatt. Csak ne szóljon az egészről senkinek. Majd . . . majd . . .

Mikor az ifju eltávozott az öreg még sokáig járkált fel alá a szobában. Homályos zürzavaros agyában csak egy gondolat vált ki tisztán: a bosszu.

— Majd . . . majd . . . holnap, — morgogta számtalanszor az öreg.

* * *

Másnap az öreg Rók is bement a hivatalába. Mindjárt azzal fogadták, hogy ma délelőtt az új főnök sorra járja a hivatalokat s ide is betekint.

Senki sem vette észre, hogy felcsillant az öreg Rók szeme.

Izgatott volt mindenki, de legjobban az öreg. Nem találta helyét sehol sem. Járkált, motozott. Közbe közbe mormogott valamit.

— Itt az alkalom, előttem fog állni . . . Fiatal hivatalnoktársam, ki ismerte életét, odament az öreghez és sugva szólt hozzá:

— Aztán, Rók bácsi, ne ám, hogy valami bolondot csináljon.

— Csak bizza rám, — mondta az öreg.

Az ifju még akart valamit mondani, de akkor lépett be az új főnök. Körüljárt az irodában s egy vele levő magas hivatalnok bemutata neki a hivatalnokokat. Utolsó volt az öreg Rók.

— Rók Vendei, napidijas — hangzottak a kísérő szavai.

Az öreg Rók meghajolt. Baksainak, az új főnöknek az arezán valami pillanatnyi felhő vonult át, de aztán újra mosolygott s édeskés, leereszkedő hangon szólt:

— Ah, Rók, ismerős név! No remélem, megleszünk elégedve egymással. Aztán kezét nyújtott az öregnek. Az meg nagyot hajolt s miközbe a méltóságos ur a kezét szorongatta, nagy alázatosan rebegette.

— Minő kegy! minő leereszkedés, méltóságos ur! Mikor a méltóságos ur elment, még akkor is mormogott az öreg Rók:

— Minő kegy! kezét fogott velem is, a semmi emberrel, az öreg Rókkal. Micsoda szerencse! micsoda szerencse . . .

szolgáltató követ házilag aknáztatja és szállítatja a megye különböző uttesteire.

Ez ügyben már alapos tanulmányokat tettek. Összehasonlították az eddigi fedanyag szállítók eddigi árait és ajánlatait.

A szárnyvonal építése tárgyában a helyszínen tárgyalásokat is tartottak s szakértők közbejöttével megvizsgálták a kiaknázandó területet.

Szakértők szerint ez a megoldása az utak rendezésének teljesen be fog válni s ily módon az eddig évenként kifizetett összeggel az utak jókarba hozhatók.

Szociális jelentősége is van ennek a tervezett údvös reformnak.

Aki nyáron át megfodul a Püspök földben s szétnéz a körül levő községekben, bizonyára szomoruan tapasztalja ezen községek szegény lakosainak mérhetlen nyomorát.

A köfjítő telep létesítése esetén a vármegye bizonyára nem vitetne oda más vidékről drága munkaerőt, hanem ennek a szegény népnek adna keresetet, munkát. Ezáltal segítene azokon a szerencsétlen családokon, akik ma napról-napra tengetik életüket s alig van meg a betevő falatjuk.

Különös elismerés illeti meg ezen hasznos és czélszerű ujtás eszméjéért Szunyogh Péter alispánt és P a p p János megyei főjegyzőt, a kik szorgalmasan fáradoznak, hogy alapos tanulmányozás után, körültekintéssel keresztül vigyék a nagy jelentőségű reformot.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Március 15. A gazdasági egyesület közgyűlése a megye házában d. u. 3 órakor.

Március 15. Megyei gyűlés.

Március 19. A hegyközség közgyűlése, a városházán d. e. 11 órakor.

Március 25. A sakkör évi közgyűlése az egyet saját helyiségében d. u. 5 órakor.

* **Személyi hír.** Dr. *Bulyovszky* József polgármester Budapestre utazott.

* **Gergely napja.** A második nevezetes nap is elérkezett, melyhez különféle jóslatokat fűznek a lőcsei kalendárium és a vénasszonyok. Jégtörő Mátyás után beköszöntött bozontos ábrázatával Gergely s azt tartják, hogy megszokta rázni a szakálát: vagyis havat hoz. A mostani enyhe időjárásnál alighanem sselidebben viseli magát Gergely-apó.

* **A király a szegény egyetemi hallgatónak.** A múlt év október hónapjában több egyetemi hallgató, Szemenyei Kornél és Mandel Sándor vezetésével, azzal a kérelemmel járult a király elé, hogy az államsorsjáték jövedelméből juttasson valamit az Általános Egyetemi Segélyegyesületnek, a szegény egyetemi hallgatók segítőjének. A király igen szívesen fogadta az ifjakat s megígérte, hogy az egyesületnek 10.000 korona segítséget utalványoztat az államsorsjáték jövedelméből. Az egyesület vezetőségét most arról értesítették, hogy ő felsége rendeletéből a sorsjáték tiszta jövedelmének egy tizedrészét, vagyis 16.090 koronát kap az egyesület.

* **Pályázat tényleges katonai káplánságra.** A nagyváradai egyházmegye legújabb körlevelében a bibornok-püspök pályázatot hirdet katonai kápláni illetve curatusi állásra a következőkben: A cs. és kir. tábori apostoli helynök ur ő Méltósága f. évi január 19-én 345. sz. a kelt nagybecsű levélben egy tényleges állományú II. oszt. csász. és kir. katonai káplán, illetve curatusi állásra kér egyházi megyéből ajánlást. Az állás rangfokozat szerinti előléptetés és ezzel nagyobbodó illetékekre való kilátás mellett évi 900 frt fizetéssel, százados rangnak megfelelő lakáshoz és egy tiszti szolgálóhoz való joggal van egybekötve. Pályázati kellékek: A magyar és németnyelvnek beszéd-

ben és írásban teljes ismerete és lehetőleg valamely szláv nyelvnek ismerete. Kifogástalan viselet, egészséges testalkat (ha nem lett volna besorozva katonai-orvosi bizonyítvány), a 40 élet még meg nem haladt életkor és a lelki pástorkodásban szerzett tapasztalatoknál fogva képesség katonai lelkészi hivatal vezetésére. Felhívom tehát egyház megyémnek az elsorolt kellékekkel bíró azon áldozó papjait, kik a jelzett állást elnyerni óhajtják, hogy ez iránt hozzám intézendő írásbeli beérkezéssel, születésük helye és ideje, nyelvismereteik, hadkötelezettségük esetleges előző és jelenlegi viszonyának feltüntetése mellett f. év és hó 20-ig jelentkezzenek.

* **Március 15. A nagyváradai m. kir. állami főreáliskola** »Arany János« önképzőköré 1899. évi márczius hó 15-én d. e. 10 órakor **hazafias ünnepélyt** rendez a következő műsorral:

1. Szózat.
2. Igazgatói megnyitó.
3. A szabadság ünnepe. Szónoki beszéd. Tartja: Singer Béla VIII. o. t.
4. Nemzeti dal, Petőfitől. Szavalja: Löbl Ferencz VII. o. t.
5. Áldd meg Uristen nemzetedet . . . Énekl: az ifj. dalkör.
6. Márczius 15. Jakab Ödöntől. Szavalja: Krüger Jenő VIII. o. t.
7. Márczius 15. ismertetése. Irta s felolvassa: Gergely József VIII. o. t.
8. Ébresztő. Bajza Józseftől. Szavalja: Neuländer Lázár VIII. o. t.
9. Hunyadi-induló. Énekl: az ifj. dalkör.

A nagyváradai községi polgári leányiskola »Petőfi Önképzőköré« szintén rendez saját helyiségében hazafias ünnepélyt. A műsor a következő:

1. Hymnus. Énekl az intézet dalköre.
2. Elnöki megnyitás.
3. »Petőfi napján«. Monolog. Irta özv. Személy Kálmáné. Előadja Klein Irén IV. o. t.
4. »Talpra magyar« Belezny Antaltól. Énekl a dalkör.
5. Részlet Petőfi »Bolond Istók«-jából. Felolvassa Feldheim R. IV. o. t.
6. »Márcziusi szél lengedez«. Pósa Lajostól. Szavalja Biró Ilona II. o. t.
7. »Zöld leveles fehér«. Belezny Antaltól. Énekl a dalkör.
8. »Tizenötödik márczius 1848« Petőfitől. Szavalja Hegedüs Ilona IV. o. t.
9. »Járjatok be minden földet«. Induló. Énekl a dalkör.
10. »Kedves vendégek«. Petőfitől. Szavalja Sütő Gizella III. o. t.
11. »Rákóczy induló«. Előadja a dalkör.
12. »A ledölt szobor«. Petőfitől. Szavalja Herkner Elvira IV. o. t.
13. Szózat. Énekl a jelenlevők.

A **Réti Népkör** szintén hazafias ünnepélyt rendez márczius 15-én délután saját helyiségében, este pedig társas vacsorával ünneplik márczius idusát.

A nagyvárad-velencei és váraljai »**Népkör**« a szabad eszmék születése napján — márczius 15-én — társas vacsorával egybekötött hazafias ünnepélyt rendez este 8 órakor saját helyiségében, melyre ugy a kör tagjai, valamint a város polgárai családtagjaikkal együtt hazafias tisztelettel meghívotnak. Egy teríték ára 1 frt. Nagyvárad, 1899. márcz. 11. Dr. *Dési Géza*, elnök. *Tóth Ferencz*, főjegyző.

* **Óvoda és mészárszék.** A szomszédos Bihar-Püspöki községe nemcsak a legényeiről és a Nagyváradot elárasztó kofáiról híres, hanem jól tud gazdálkodni is. Mint értesülünk, a képviselő testület nemrég elhatározta, hogy az óvoda épület telkén levő üres magtárt kiadja mészárszéknek. Tiszteljük a püspöki képviselő testület felfogását és izlését, azonban azt hisszük, hogy az óvoda telkére éppenséggel nem való a mészárszék, ambrá illatával és komondoraival.

* **Superintendes választás Kolozsvárott.** Báró B á n f f y Dezső főudvarmester, mint az erdélyi református egyház főgondnoka, a S z á s z Domokos halálával megüresedett superintendens állás betöltését az egyházkerületnek április hó 18-án tartandó ülésére tűzte ki. A főgondnoknak ez az intézkedése az egyházkerületben nagy meglepetést okozott, mert alig hitték, hogy a választás ősz előtt napirendre fog kerülni. A választási mozgalom most már nagy erővel fog megindulni az összes jelöltek pártjai részéről. Az eddig kombinációba hozottak közül sok ki látása van B a r t ó k Györgynek, ki mint az egyházkerület főjegyzőse, Szász Domokos halála óta a superintendesi teendőket végzi is már. Második jelöltül S z á s z Gerő esperest emlegetik, aki mellett szintén sokan csoportosulnak. A világi elem közül többen K e n e s s y Bélát, a kolozsvári theologia akadémia igazgatóját fogják pártolni.

* **A cseffai hajszá.** A minap hirt adtunk arról az erőszakoskodásról, melylyel dr. *Beöthy* Pál főszolgabíró és társai Cséffa közbirtokosságától legelőjének megrövidítését az építendő főszolgabírói lak számára kieszközték. A megyei állandó választmány tegnap foglalkozott a cséffai ügygyel s megállapodásai valóban sok-sok tanulságot nyújtanak. E megállapodás mindenekelőtt leszállítja a főszolgabírói lak építési költségeit 36 ezerről 16 ezerre, mert a terv tulságos jó színben látja Biharvármegye pénzügyi háztartását s emeletes épületről álmodozik, az emeleten a főszolgabíró 10 szobás lakása porezellán kályhakkal, fürdőszobával, a földszinten pedig lenne elhelyezve a hivatal s a kocsiszinek. A megszavazandó 16 ezer forintból alig lehet ugyan ilyet létrehozni, de még mindig lehet egy teljesen megfelelő főszolgabírói lakot. A legelő átengedésének ügyéről különben szakemberek úgy vélekednek, hogy itt a főszolgabíró s a legelő tulajdonosok közt csak **megegyezésnek lehet helye**, s ha csak egy tulajdonos is megtagadja az illető legelő rész átengedését úgy semmiféle megegyezés e tekintetben létre nem jöhet, mert a legelőtulajdonosok nem majorizálhatók, a cséffai legelő a közbirtokosság **magántulajdonát képezi**. A monumentális főszolgabírói lak ügye rövidesen eldől tehát jobbra vagy balra, de semmiesetre sem Cséffa közbirtokosságának kárára. Felmerült különben az a terv is, hogy a főszolgabírói székhelyet visszahelyezzék Ugrára, honnan azt egy ellenzéki választás zavarta el, midőn ugyanis néh. *Bölyny* Sándor ellenzéki képviselő-jelölt az ellene korteskedő főszolgabírói széknek, mely az ő apja házában volt elhelyezve, **felmondta a lakást**. Más alkalmas helyiség hiányban a főszolgabírói székhely Cséffára helyeztetett át, e vidék központja azonban mindig Ugra maradt.

* **Biharmegye zárszámadása.** Biharvármegye múlt évi zárszámadása közszemlére van kitéve. Mint máskor, most is alig pár krajczár különbözet van a bevétel és kiadás között. A bevétel volt 1898-ban 200,447 frt 17 kr, a kiadás 200,446 frt 91 kr, maradvány 26 kr. Hát az elmúlt évben nagyon takarékos volt a vármegye, mert 1897-ben például csak 2 kr. volt a maradvány. Milyen óriási haladás ehhez képest a mostani 26 kr. megtakarítás.

* **Kevesbednek az ügyvéd.** A hivatalos lap tegnapi száma az ügyvéd k számának tesz bizonyosságot. Egyelőre azonban Váradról szó sincs, hanem főleg kevesbedett a számuk a szabadkai ügyvédi kamara területén, ahol egyszerre hat ügyvédet töröltek és pedig három elhalálozás, három pedig saját kérelme folytán. — A pozsonyi ügyvédi kamra szintén törölt egy ügyvédet elhalálozás miatt.

* **Magyarul nem tudó képezdei igazgató.** A pozsonyi tanfelügyelő havi jelentéséből a városi tanács arról szerzett tudomást, hogy a **pozsonyi rabi-képezde** igazgató helyettese egy 22 éves, tehát meglehetősen fiatal Schreiber Ak.

nevű rabbinus lett, *akit a kultuszminister által meg is erősített.* A tanácsi ülés folyamán nyilvánvaló lett az a jellemzőes körülmény, hogy a törekvő fiatal ember *nem tud magyarul: egyelleneg szót sem tud magyarul.* A tanács megbotránkozva elhatározta, hogy kérdést intéz a kultuszministerhez aziránt, van-e tudomása arról, hogy egy *magyar iskola kinevezett vezetője, igazgatója nem tud magyarul.*

* **Felülfizetések.** A nagyvárad-i kath. kör február 11-én tartott táncestélye alkalmából felülfizettek:

Dr. Schlauch Lőrincz ur ő Eminenciája	61 frt.
Vinkler József	10 »
Winterhalter Antal	5 »
Dr. Bognár István	10 »
Andrássy János	10 »
N. N.	10 »
Schiefner Ede	3 »
Zajnay János	5 »
Bunyitay Vincze	1 »
Fetser Antal	10 »
Weidlich István	5 »
Zsung Pál	2 »
Voszka Ferencz	1 »
Drágos József	1 »
Fábry Testvérek	1 »
Dr. Némethy Gyula	1 »
N. N.	50 kr.
Szántay István	1 »
Makkay József	1 »
Halász Gyula	1 »
N. N.	1 »
Guttman József	1 »
Dr. Vueskics Gyula	4 »
Bázár Gyula	1 »
Cziller Imre	1 »
Kádár János	1 »
N. N.	2 »
Kugler Ferencz	1 »
N. N.	50 kr.
N. N.	50 »
Dr. Szemethy Géza	1 frt.
Nyáry Ignác	1 »
Dencs János	1 »

mely összegért a kör nevében köszönetet mond: Kelemen Kálmán, pénztárnok.

* **Elkészült telekkönyvi betétek.** A b-ujfalui kir. járásbíróóság területére tartozó Pocsaj községnek a telekkönyvi betétei elkészültek s ezeket átadták már a nyilvánosságnak. A járásbíróóság felszólítja mindazokat, akik a betétek által jogukat sértve érzik, hogy ebbeli észrevételeiket, illetve felszólalásukat ez év október 1-ig nyújtsák be a fentnevezett járásbíróósághoz, mert a később beérkezett felszólalásokat csak a törvény rendes útján intézik el.

* **Eihunyt r. kapitány.** Megemlékeztünk már *Recht* Ignác nyug. r. alkapitánynak elhunytáról, mely gyász eset széles körben mély részvétet keltett. Impozáns módon nyilatkozott meg a részvét a községi leányiskolában az igazgatónő iránt, ki az elhunytban férjét gyászolja. Koszoru megváltás czimén oly összeg gyűlt össze, a melyből a »Gyermek-barát« egyesületnél »Recht-alapítványt« létesítenek. — A haláleset alkalmából a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak mélyen szomorodott szívvel tudják a forrón szeretett férj, apa, após, nagy-apa, testvér és rokon *Recht* Ignác nyug. rendőralapítványának folyó hó 10-én délután 2 órakor, életének 61-ik, boldog házasságának 33-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 12-én, vasárnap délután 3 órakor fognak (Kálvária-utca 74. sz.) lakásából az izr. sirkertbe kísértetni és az örök nyugalomnak átadatni. Nagyvárad, 1899. márczius 10. Áldás és béke hamvaira! Özv. *Recht* Ignácné szül. Bauer Zsófia neje. Szüts Izsóné szül. *Recht* Hermína, *Recht* Sándor Arányi Jenőné szül. *Recht* Sarolta gyermekei. Benes Sámuelné testvér. Szüts Izsó, Arányi Jenő vejei. Szüts Imre, Szüts Ilonka, Szüts Gyula unokái. Benes Sámuel, Bauer Armin, Auer Dávid sógorai. Özv. Rothberger Fani Weisz Vilmosné szül. Bauer Teréz, özv. dr. Bauer Simonné szül. Lévy Jenni sógornői.

* **Jegyzőválasztás Hosszu-Pályiban.** Szombaton történt meg Hosszu-Pályi községben a jegyzőválasztás. Két jelölt volt: *Kovács* Gyula kiváló képzettségű és szorgalmas micskei jegyző és *Báthory* Kálmán derecskei járásbíró. A választásnál 19 szavazattal 14 ellen *Kovács* Gyula került ki győztesen s választott meg jegyzővé.

* **Az elaggott iparosoknak.** A nagyvárad-i takarékpénztár igazgatósága 100 koronát, a biharmegyei takarékpénztár 50 koronát, a gazdasági bank 20 koronát és Baumeister Ernő Nyiregyházáról 13 kor. és 40 fillért kegyeskedett az elaggott iparosok alapjára adományozni. Fogadják a nagyérdemű pénzüntézetek és Baumeister Ernő ur eme jótékony adományaikért e helyen is hálás köszönetünket. Az ipartestület jótékonyági bizottsága nevében: *Bertsey* György, elnök. *Jankovits* János, főjegyző.

* **Sorozások a megyében.** Most, hogy az ujczozási törvényjavaslatokat elfogadta a parlament, elkészítették a bizottságok a sorozási tervezeteket. A sorozás ez évben Biharban április 4-ikétől június közepéig fog tartani. A sorozásokat két bizottság fogja eszközölni.

A 37-ik hadkiegészítő kerületben a sorozások sorrendje a következő.

I. Bizottság.

Lausch Károly őrnagy elnök, Kreicsovics főhadnagy és dr. Speck ezredorvos.

Berettyó-Ujjfaluban soroznak április hó 4., 5., 6. és 7-ik napján. Hadkötelesek száma 596.

Bihar-Tordán április hó 10., 12. és 13-ik napján. Hadkötelesek száma 440.

Szeghalmon április 15., 17., 18. és 19-én. Hadkötelesek száma 591.

Mező-Keresztesen április 15., 17., 18. és 19-ik napján. Hadkötelesek száma 514.

Szalárdon április 26. és 27-én. Hadkötelesek száma 407.

Cséffán május 4-én és 5-én. Hadkötelesek száma 486.

Nagy-Szalontán május 8., 9. és 10-án. Hadkötelesek száma 748.

Nagyváradon május 12., 13., 15. és 16-én. Hadkötelesek száma 540 helybeli és 200 idegen illetőségű.

Magyar-Cséken május 18., 19. és 20-én. Hadkötelesek száma 575.

Belényesben május 24., 25., 26. és 27-én. Hadkötelesek száma 925.

Vaskőhn május 29., 30. és 31-én. Hadkötelesek száma 505.

Élesden június 2., 3., 5., 6. és 7-én. Hadkötelesek száma 759.

II. Bizottság.

Popovici György őrnagy elnök. Fink Richard hadnagy és dr. Rottenberg ezredorvos. A polgári bizottság még nincs megállapítva.

Tenkén soroznak április 4., 5., 7. és 8-ik napján. Hadkötelesek száma 648.

Beitben április 10. és 12-én. Hadkötelesek száma 364.

Nagyváradon (központi járás) apr. 15., 17., 18. és 19-én. Hadkötelesek száma 608.

A nagyvárad-i illetőségű s az itt előálló egyének sorozásánál a következő bizottság fog működni: Polgári elnök Rácz Mihály, a katonaság részéről elnök Lausch Károly őrnagy. A bizottság tagjai Darvassy Lajos katonaiügyi tanácsos, dr. Popovics György megyei főorvos és Miskolczy Árpád.

* **Esküvő.** *Friedmann* Miksa, *Friedmann* Károly nyiregyházi főrabbi fia, márczius hó 15-én délután tartja esküvőjét *Gábel* Paula kisasszonnyal, *Gábel* Jakab nagyvárad-i orth. izr. polgári iskolai igazgató szép és művelt leányával.

* **Haydn szülőházának pusztulása.** Alsó-Ausztria Rohrau nevű helységében, a hol Haydn József, a híres zeneszerző született, ma éjjel tűz ütött ki, mely rövid idő alatt több házat elhamvasztott. A leégett házak között van Haydn szülő háza is, egy alacsony zsupfedelű házikó, melyben legutóbb egy szegény munkásember lakott, a ki azonban nem rokona Haydn családjának. A tűz teljesen elpusztította a kis házat, de csodálatosképpen megmaradt belőle min-

den, a mi Haydnra emlékeztet. Így épségben maradt a ház falába illesztett, Haydn emlékét megőrkítő tábla és sikerült megmenteni azt az emlékkönyvet is, melyet az egyik szobácskában őriztek.

* **Biharmegye közgyűlése.** Szerdán, márczius 15-én tartja Biharvármegye tavaszi közgyűlését. A tárgysorozat elég érdekes és szokás szerint hosszú. A rendes jelentéseken kívül több ünnepélyes mozzanata is lesz a közgyűlésnek, amennyiben az új miniszterium kinevezését tudató leirat felolvasása alkalmából valószínűleg valamelyik *Tisza* beszédet mond s üdvözölni fogják az új kormányt. A másik ünnepélyes mozzanata az lesz a közgyűlésnek mikor *Radnay* Farkas kanonok, bizottsági tag, méltató beszéd kíséretében bemutatja a bizottságnak a vármegye millenniumi képét. — Vita nélkül napirendre térnek az ex-lex állapotról pro és contra nyilatkozó feliratoknál, melyeket *H e v e s v á r m e g y e*, *Debreczen* város és *T o r o n t á l v á r m e g y e* küldött pártolás végett. — Kiválóan fontos tárgya lesz a közgyűlésnek a bihar-tordai főszofigabirói járás székhelyének B.-Tordáról Nagy-Bajomba áthelyezése. — Ekkor határoz a vármegye Nagyvárad- város átírata felett, melyben a Szacsvaszobor felállításához a vármegye segélyét kéri. Az állandó választmány azt javasolja, hogy 200 frtot szavazzanak meg a szoborra s gyűjtést indítsanak a megyében. — A tárgyak tulnyomó része községi számadás és szabályrendelet.

* **Névvaltoztatás.** Kiskoru *Kohn* Benjámín nagyvárad-i lakos vezetéknévét »*Kelemen*«-re változtatta.

* **Lövöldöző tolvaj.** A közeli Hegyköz-Száldobágy község nyugalmát egy vakmerő eset zavarta meg. Tegnapelőtt, a péntek és szombat közötti éjjelen valami jómadá megakarta dézsmálni *B ő r Sándor* gazdaember buzáját. Behatolt az udvarba s hozzálátott a buzalopáshoz. A gazda azonban észrevette a hivatlan vendéget s kiment az udvarára. Mindjárt átlátta a helyzetet, hogy az ismeretlen ember nem a legjobb szándékkal került a portájára s felé közeledett. A tolvaj erre rálőtt. Talált, amennyiben *B ő r Sándornak* kilőtt néhány fogát s a nyelvét is megsértette. A gazd merénylő ezután kerekét oldott s ma sem tudják ki volt. A csendőrség talán majd kikutatja a jómadár fészket.

* **Eső után köpönyeg.** Meg voltunk ijedve a múlt hónapban, hogy honnét vesszük a nyárára szükséges jeget. Nagy költséggel, drága pénzért Kolozsvárról szállítottuk aztán tisztát és szennyest, ahogy jött, nem nagyon válogattuk. Végre a belügyminiszteriumban is felébredtek, legalább azt mutatja az a leirat, a mely most érkezett Nagyvárad városához és Biharvármegyéhez. Ebben hivatkozik a miniszter tanácsos a jég tisztaságának fontosságára, s ajánlja a közegészségnek, miszerint a bucsai haltenyésztőben mintegy 1000 vagon tisztá jég áll elszállításra készen. Ha Nagyvárad városa ezt előbb tudja, kifogástalan jeget szállíttathatott volna párszáz forinttal olcsóbban.

* **A vakok javára.** A nyomorékok között a legszánandóbbak a vakok, a kiktől meg van tagadva a látás s örök sötétségben csak sejtik a körülöttük levő világot. A társadalom kötelessége ezekről a szerencsétlenekről gondoskodni. Az állami anyakönyvvezető hivatal sok szolgálatot tesz a közönségnek ingyen. Most alkalom van, hogy aki ezt igénybe veszi, némi adományával segítsen a szegény vakokon. A nagyvárad-i anyakönyvi hivatal asztalán van erre a czélra egy persely, amelybe dobott fil-lérek a vakok országos segítő egyesületének javára fordítatik.

* **Uj magyar állampolgár.** *Thral* Károly sziléziai születésű széplaki (margittai járás) lakos és neje beléptek a magyar állam köte-
lökébe.

* **Az igazság érdekében.** Említettük, hogy a többek között *Kecskeméthy* Istvánnál, a Wöber vendéglő tulajdonosánál talált bort is hamisnak véleményezte az országos borellenőrző bizottság. Ugy a városi fogyasztási adóhivatal, mint a rendőr-kapitányság előttünk felmutatott bizonyítványa szerint az említett vendéglősnél talált 30 hordó bor tiszta, jó minőségű nagyváradi termék. Négy hordó pécsi bor érkezett mintaképpen részére, de ebből mindjárt a megérkezés után vett mintát a rendőrség s ezen tényleg hamisnak konstatált borból kimérésre semmi sem került.

* **Elhunyt iparos.** Ifj. Papp János szorgalmas cipész iparos polgár az ipartestület érdemes tagja elhalálozott, temetése március hó 13-án hétfőn délután 2 órakor fog olasz főcúza 801 számú lakásáról megtartani, mely végtisztességen való megjelenésre a tisztelt iparos polgárok felkérnek. *Bertsey* György ipartestületi elnök. — A családi gyászjelentés így szól:

Özv. Papp Jánosné szül. Mojsze Ágnes mint neje, úgy a maga mint számos rokonai nevében mély fájdalommal tudatják szeretett jó férjének, és rokonnak *Papp* Jánosnak folyó évi március 11-én d. e. 1/2 12 órakor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után életének 37-ik s boldog házasságának 11. évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 13-án, d. u. 2 órakor fognak a gör. kath. egyház szertartása szerint Fő-utca Bányai-féle házból a váradoszlási-i nagytemetőbe örök nyugalomra tetetni. Mely tisztességtelre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1899. március 11. Béke hamvaira!

* **A pápa kalapácsa.** Most már el lehet mondani, hogy Leo pápa szerencsésen kiállotta nagy betegségét, mely öreg korá miatt végzetessé válhatott volna. Tudta ezt maga a szent atya is és betegsége alatt több ízben beszélt környezetével a halálról, sőt tett egy nem nagyon jelentős, de azért érdekes intézkedést is. A pápák temetésére megállapított szertartás szerint ugyanis a kardinális-kamarás állapítja meg, hogy a pápa meghalt, miközben egy ezüst kalapácsal háromszor megérinti a halott homlokát. Ezt a szertartást IX. Pius pápa halálakor XIII. Leo pápa végezte, aki akkoriban kardinális kamarás volt, Rómából most azt jelentik, hogy a pápa Oreglia kardinálissal beszélgetve, elrendelte, hogy ő az eddigi ezüst-kalapács helyett arany-kalapácsot fog készíttetni s ha majd meghal azzal érintsék homlokát. A kalapács elkészítésére azonban még sok ideje van az aranyművesnek, mert Leo pápa már annyira jól érzi magát, hogy újra foglalkozik az egyház ügyeivel s már elrendelte, hogy a legközelebbi konzisztóriumot április közepén kell megtartani.

* **A császár bölcsessége.** Vajmi furesa dolog esett meg *Székesfehérvárott*. Ifj. *Schulcz* József 16 éves lakatosinas a feletti elkeseredésében, hogy gazdája megdorgálta, a sóstói sétátér egyik fájára felakasztotta magát. A járókelők ezt észrevették s Bors János még idejekorán el akarta vágni a mozgó fiu kötelét, a midőn hirtelen ott termett *Bódis* János sóstói császár, aki így tartotta vissza a mentéstől:

— Addig ezt innen le nem vágja senki fia, míg a rendőrség meg nem érkezik. És csakugyan mire a rendőrség hivatalos személyei a helyszínre mentek, a szegény fiu már meg volt halva.

* **Emil te csalsz!** Három évvel ezelőtt országos kínos feltűnést keltett ez a mondat, amely erkölcsi halállal sújtotta B a b ó Emil ügyvédet, Szeged város II. választó kerületének népszerű országgyűlési képviselőjét. A tisztességes társaság köréből örökre boycottált Babó Emilnek további kalandor sorsáról a következő hírek érkeznek. A Dániel-eset után oly gyorsan következett Babó-ügy tudvalevőleg jóval gyorsabb elintéztést nyert az előbbinél. A hamis kártyázással vádolt országgyűlési képviselő az eset után nyomban Bécsbe költözött s itt az Annagasse egyik régi házában vonta meg magát. Itt élt néhány hónapig az egykor oly népszerű Babó Emil, amíg jó forgalma Szegeden levő irodáját átadhatta és megkapta Aradon lakó özvegy édes anyjától a majd reá eső vagyoni részt. Ezzel az előre megkapott örökséggel Genuába utazott, ahol csakhamar állást kapott.

A «Visconti di Navigation Compani» cég német levelezője lett. Az elegáns, mognyerő külsejű férfi csakhamar megtudta nyerni a vállalat igazgatójának szeretetét és rokonszenvét s nemsokára szívesen látott vendége lett több előkelő genuai családnak. Az egykori könnyelmű világi azonban nagy változáson ment keresztül. Szerényenyé, csöndessé vált, kártyához többet sohasem nyult. Nem találta már örömet többé azokban a mulatságokban, amelyeket egykor oly szívesen keresett fel. Egyedüli szenvedélye a vivás és czéllövés volt. Ebben gyakorolta szoralmosan magát mindennap. A passzionista amateur valóságos rabjává lett e szenvedélyének, Mintha csak életpályája czéljál tűzte volna ki, hogy magát a czéllövészetben minél inkább tökéletesítse. Ezt a szenvedélytől fajult passzióját is rendszeresen otthon gyakorolta. Nyilvános vívóiskolában soha sem fordult meg. Egyik, amerikai születési hivatalnoktarsa osztotta meg vele passzióját. Ezzel vívott, ezzel lövöldözött czélba nap-nap után lakásán. Az idej karácsony azonban nagy változást idézett elő a csendes, visszavonult ember életében. A párisi karácsonyi ünnepek előtt egy magas, előkelő külsejű idősebb ur érkezett két karsu, elegáns leányával Genuába. A két szép leány után valóságos bucsujárást rendezett a genuai aranyfiatalság a »Grand Hotel» szálloda felé. Egy délután az igazgató házában bemutatták nekik a volt országgyűlési képviselőt is. Egy hónapi ott tartózkodás után a család visszautazott Párisba. Hogy azóta mi történt, arról hallgat a krónika. De hogy kellett valaminek történni, azt bizonyítja a hirdetés, mely a párisi 17-ik kerület előljáróságának kapuja alatt van kifüggesztve, hirdetve egy jövőendő új párnak a nevét.

* **Egyedüli biztos gyógyszere** a csusz és köszvénynek a híres Zoltán-féle Johnsen kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakacsabb csusz és köszvényes bántalmakat is meggyógyítja. Kapható üvegenként 1 frtért az egyedüli készítőnél, Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárában Budapesten.

* **Zenes levelező-lapok.** A most annyira kedvelt képes levelezőlapok sportja arra készítette a *Röszavölgyi* és társa udv. zenekereskedő céget, hogy a kiadásában megjelent zene újdonságokat levelező lapokon *díjtalanul mutassa be* nemcsak vevőinek, hanem mindazoknak, a kik a cég kiadványai iránt érdeklődnek. E égséges, hogy ebbeli kívánságukat lakcímük pontos megjelölése mellett a cégnek egy levelező lapon jelentsék be.

* **Talált ruhadarab.** Kis-kut-utezán egy selyem nógallért találtak. Tulajdonosa a Kis-kut-utezai 87. számú háznál átveheti.

Értesítés! Van szerencsénk igen tisztelt vevőinket s a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tavaszi és nyári idényre áru újdonságaink megérkeztek; különösen férfi és fiu kalapok, női, férfi és gyermek Carlsbadi cipők, kesztyük, harisnyák, nyakkendők, fehérneműek stb. meglepő nagy választékban, melyeket rendkívüli olcsó szabott árak mellett árusítunk.

Áruraktárunk szíves megtekintését kérve teljes tisztelettel: Fábry Testvérek.

Hal és a béka.

Nem volt ur Gólya Márton, tehát nem foghatott nagy hálóval arany halakat, hanem csak tapogatóval békát.

Elvégre a tapogató nem háló, a béka pedig nem hal s így Gólya mint a peczeszőlősi egyesült halász czéh disszidens tagja nem sejtette, hogy exlex állapotba került, midőn béka czombokkal igyekezett enyhíteni a bőjti idő sivárságát.

Tegnap előtt is szokott foglalkozása után bicze-

gett, szívében reménnyel, vállán a tapogatóval a Pecze felé és csak halvány sejtelve sem volt arról, ami vele történni fog.

Be vetette a tapogatót és várt türelmesen. Nem kellett soká várni. Egy percz és teli van a háló.

— Ez pompás fogás volt, gondolja Gólya, de kimondani már nincs ideje, mert úgy érzi, hogy a fogás kombinált.

Ugyanis Gólya megfogta a békát, de Gólyát meg megfogta a csendőr. A helyzet csak annyiban tisztázódott aztán, hogy a békák szétugráltak, de Gólya nem ugorhatott velük — fogva maradt.

— Hogy mer kend halászni? — riad Gólyára a csendőr.

— Könyörgöm alásan, iszen én békászok. Hanem ezt könnyű volt állítani, de elhítni bajos és Gólya a vízjogi törvény megsértése folytán panaszba került.

Mindenesetre érdekes jogi kérdés lesz eldönteni, hogy vétett-e Gólya, vagyis hal-e a béka. De mivel ez a döntés sokáig tart, azt a tanácsot adjuk Gólyának, hogy menjen halászni az eszedi lápra. Ott kövérebb a béka és szabad a halászat.

Elsikkasztott százezrek.

Valószínű, hogy most Budapesten tartózkodik egy ember, a ki polgármester volt és közel százezer forintot sikkasztott.

A korneuburgi törvényszék táviratban tudatta a budapesti főkapitánysággal, hogy dr. Hödl Alfréd ügyvéd és wolkersdorfi polgármester ez év február 21-én 3000 forint községi és közel százezer forint magánpénzek elsikkasztása után megszökött.

Megállapították, hogy dr. Hödl Wolkersdorfból Bécsbe ment, a hol a Singer-Strassen levő Royal-fogadóban lakott, még pedig Holzer Alfréd álnév alatt. Kereskedőnek írta be magát.

A sikkasztó polgármester egy hétnél tovább tartózkodott Bécsben és onnan aztán az államasutak pályaházához hajtatott, a honnan Budapest felé utazott. Megállapították, hogy a jegyet Budapestre váltotta meg.

Igen valószínű, hogy dr. Hödl, a ki két nap előtt érkezett a magyar fővárosba, most is itt tartózkodik s a rendőrség már nyomában is van egy embernek, a kire a sikkasztó személyleírása teljesen ráillik.

A rendőrség tudomást szerzett róla, hogy a gyanúsított ember, a ki csak németül beszél, két nap óta egy szőke leánnyal sorra járja az éjjeli mulatóhelyeket és nagy bőven költekezik.

Végig kutatták az összes hoteleket, de ott nem találták meg s így azt hiszik, hogy dr. Hödl nem fogadóban szállt meg, hanem valami privát helyen, alkalmasint pedig egy rendőri felügyelet alatt álló leánynál. Lehet, hogy ez az a szőke leány, a kivel a sikkasztó most folytonosan lumpolni jár.

Dr. Hödl Alfréd 42 éves ember, de jóval idősebbnek néz ki. Impozáns hatalmas termetű ember, kissé előrehajta tartja a testét. Bajusza igen hosszú, szőke. Feje csaknem egészen kopasz. A sikkasztó kecskeszakállt visel, mely erősen szürkült. A sikkasztó, a ki ideges, hevesen gesztikuláló módon beszél, hosszú drapszínű havelokot visel.

Egy másik nagy sikkasztás is jutott a fővárosi rendőrség tudomására.

A hamburgi rendőrség köröző-levélben tudatta a főkapitánysággal, hogy Rapepont József oroszországi születésű, 43 éves, izraelita vallású, szivargyáros, beszüntette a fizetését és 100.000 forinttal a hitelezői kárára megszökött.

A hamburgi rendőrség kéri, hogy Rapepontot, — a ki alkalmasint Bécs—Budapest

felé vette az utját, hamis esőd és sikkasztás miatt tartóztassák le.

Ennek a sikkasztónak a személyleírása a következő: 1.70 czm. magas, erőteljes, haja és bajusza fekete, szemei sötét színűek, arca kerek, arczsine sárgás. A sikkasztó ép s sárgás arczsine miatt kendőzni szokta magát.

Kézrekerítője 1000 márka jutalmat kap.

IRODALOM

Szigligeti Társaság választmányi ülése.

Rádl Ödön elnökle alatt a Szigligeti Társaság tegnap este választmányi ülést tartott a Gazdasági és Iparbank helyiségében, melyre megjelentek dr. Bodor Károly főtitkár, dr. Adorján Ármín és Winkler Lajos titkárok, dr. Berkovits Ferencz, dr. Szombathy István, Sulyok István választmányi tagok.

Rádl Ödön elnök bejelenti a múlt hó 20-án tartott felolvasó ülés sikerét s a választmány indítványára köszönetet szavaz Dús László, dr. Fersz Adolf és Mándoky Sándor felolvasóknak. Bejelenti továbbá, hogy a Muzeumok és Könyvtárak országos felügyelősége egy átíratásban segítséget ígér a társaság könyvtára részére, mit a választmány örömmel vesz tudomásul.

Dr. Adorján Ármín titkár felolvassa a nagyszalontai »Arany emlékbizottság« átíratát, melyben arról értesíti a társaságot, hogy a nagyszalontai csonkatornyot és Arany János szülőházát megvette 15,000 frtért s a csonkatornyot renováltatta. Bónne fognak elhelyeztetni az Arany-ereklék, a hajdu-kori emlékek, a Toldy-téri házban pedig kisdudovót rendez be. Egyben felkéri a társaságot, hogy ezen emlékek gondozására alakult társaságot anyagilag támogassa. A választmány e kérelemnek eleget tesz, alapító tagul belép s az ápr. 16-án tartandó alakuló gyűlésen képviselteti magát. A felhívást különben dr. Balogh Elek jegyző és Széll Kálmán elnök írták alá.

Elhatározta a választmány, hogy az évi közgyűlést ápril hó 16-án tartja meg, melynek egyik tárgya az alelnök választás is lesz.

Rádl Ödön elnök fájdalommal értesíti a választmányt azon nagy csapásról, mely a társaságot egyik érdeműs tagjának, Gyalokay Lajos alelnöknek halálával érte.

A választmány mély fájdalomnak ad kifejezést a társaságot ért veszteség fölött s az elhunyt családtagjainak jegyzőkönyvileg hozza ezt tudomására.

Kiss Rezső törvényszéki albirót a társaság irodalmi érdemeinél fogva rendes tagjának választja egyhangulag.

A márczius 19-én rendezendő Szigligeti emlékünnepeken Rádl Ödön elnök, Nagy Endre, dr. Dési Géza és Szathmáry Zoltán fognak működni.

Dr. Berkovits Ferencz jelenti, hogy a társaság könyvtára rendezés alatt áll s azt a földművelésügyi miniszter 170, a belügyminiszter pedig 5 kötetet ajándékozott, melyért már az adományozóknak a társaság köszönetét nyilvánította.

Több tárgy nem lévén, elnök a választmány ülést berekeszti.

— **A jó pásztor** egyházszoónklati folyóirat 4-ik füzeté a következő alkalmakra hoz tartalmas szent beszédeket: Szt. tanítás böjt IV. vasár. Ernyei Pál. — Böjt V. vasárnapra. Németh Gellért. — Szent tanítás böjt V. vasár. Ernyei Pál. — Szent József napra. Sipos Ágoston. — Gyümölcsoltó Boldogasszonyra. Fludorovits Zsigmond. — Virágvasárnapra. Várkonyi Klarusz. — Szent Tanítás böjt VI. vas. Ernyei Pál. — Nagy Péntekre. T. Pelikán Krizsó. — Husvét ünnepére. Hajós Gábor. — Husvét hétfőre. Hermann Tádé. — Szt. Tanítás Husvét hétfőre. Németh Gellért. — Gyermekek első szt. áldozására. Ernyei Pál. — Husvét szt. I. vas. Totola Lajos. A veterán folyóirat különös gondnal válogatja meg beszédeit. Igen ajánljuk. Megrendelhető fél évre 2 frt, egy évre 4 frt. Budapest, Csömöri-ut 32. szám alatt.

A lebergi bankigazgató öngyilkossága.

Lembergben óriási feltűnést kelt, hogy Kryzanowsky Szaniszló lovag, a galicziai hitelbank igazgatója, az elmúlt éjjel főbe lőtte magát. Nem értették meg mindjárt az öngyilkosság okait, mert mindenki úgy volt meggyőződve, hogy Kreyzanowski tiszta kezű ember.

Pedig nem úgy van.

Bécsből a következőket jelentik:

Machivitzky lovag, lebergi polgármester, aki szintén igazgatósági tagja a hitelintézetnek és a Kryzanowsky öngyilkossága idején nem volt Lembergben, hazaérkezvén, csudálkozását fejezte ki az öngyilkosság fölött, mert lehetlennel tartotta, hogy Kryzanowsky valami bünt követt volna el. Pedig bizonyos, hogy itt nagy sikkasztásról van szó.

Mikor bementek abba a szobába, ahol Kryzanowsky öngyilkos lett, többek közt jelen voltak gróf Badeni Kázmér, a volt osztrák miniszterelnök és gróf Badeni Szaniszló. Az asztalon találtak egy címzés nélküli nyílt levelet, melyben Kryzanowsky roppant sulyos vádakat emel igen magas állású emberek ellen, azt írván róluk, hogy azok kényszerítették őt bele a sikkasztásba s hogy ő azoknak az áldozata.

Valaki hangosan kezdte felolvasni ezt a levelet. De amint odaért, hogy Kryzanowsky magas állami embereket vádol, Badeni Kázmér hirtelen félbeszakította és azt mondta:

— Kérem, ezt itt nem lehet tovább felolvasni! Itt olyan dologról van szó, a miket nem kell mindenkinek hallania.

Azzal a két Badeni egy harmadik urral bement egy mellékszobába, ahol aztán végig elolvasták a levelet.

Volt az asztalon egy másik levél is, melyet Kryzanowsky egy hölgyhöz intézett s a melyben a következőket mondja:

— Nem tudom, hogy az Isten miért sujt engem oly keményen, mikor én ártatlan vagyok és mikor én másoknak az áldozata vagyok!

Kryzanowsky öngyilkossága után a hitelintézet valóságos ostromnak volt kitéve. A betevők megrohanták az intézetet, hogy visszakapják a pénzüket és a legvadabb jelenetek játszódtak le.

Sapicha herczeg helytartó, hogy a kedélyeket lecsillapítsa, kijelentette, hogy ő a saját egész vagyonával szavatol azért, hogy a betevők visszakapják a pénzüket. E kijelentés tényleg megnyugtatólag hatott és a run némileg csökkent.

A mai bécsi lapok hasábos tudósításokat közölnek a szenzációs lebergi eseményekről.

EGYESÜLETEK.

A sakkör választmányi ülése.

A sakkör igazgató tanácsa tegnap délután 5 órakor Hoványi Gyula dr. elnökle alatt ülést tartott. Jelen voltak: Beöthy László dr., Urbán Adolf, Adorján Emil dr., Gesztési Ödön stb. Az igazgató tanács az évi közgyűlést márczius hó 25-ik napjának délután 5 órájára tűzte ki. A számvizsgáló bizottság tagjaiul felkértettek: Hoványi Géza dr., Urbán Adolf, Huzella Gyula és Niedermann Antal. Az igazgató tanács megvitatta és előkészítette a közgyűlés tárgyait, majd kisebb tagdíj leírásokat eszközölt.

Uj olvasó kör. *Dancsházán* polgári olvasókör alakult. Elnöke Fülöp Lajos, jegyzője Szörnyei Mihály. — *A révi* Casinó és a *Berettyó ujjalú* Casinó alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Uj katolikus egyesületek. A katolikus egyesületeknek örvendetes szaporodásáról tanuskodik a tegnapi hivatalos lap, amennyiben egyszerre három új egyesület alapszabályainak a megerősítését közli. A belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta a *büki* katolikus ifjúsági egyesület, a *napkori* kath. olvasókör és amit már tegnapelőtt megirtuk, a *Nagyvárad* katolikus *legényegylet* alapszabályait.

TANUGY.

Délelőtti tanítás az iskolában. A népnevelési egyesület Sipos Orbán kir. tanfelügyelő elnökle alatt tegnap délután 5 órakor a polgári iskola nagy termében értekezletet tartott a délelőtti iskolai órák tárgyában. Az értekezleten jelen voltak: Katona Bálintné, Kovalik Jánosné, Személy Kálmánné, Varga Teréz, Istvánffy József, Rác Mihály, dr. Tóth Mihály és Vaday József.

Az értekezlet egyhangulag oda nyilatkozott, hogy fenttartja azon nézeteit, amelyeket már az első felhívásra az iskolaszékhez beterjesztett. Uj véleményezés szükségét fennforogni nem látja. Ennek alapján a kir. tanfelügyelő kimondotta, hogy az iskolázás délelőtti helyezése ellen semmi indokolt kifogás nem emelhető, sőt didaktikai előnyei mutatkoznak. Ily értelemben fog tehát a miniszter kérdésére válaszolni.

A tanítók estéje. A *Nagyvárad* *Tanítók Köre* egymásután rendezi sikerrel járó felolvasó estéit. Tegnap a Biharmegyei tanszermuzeum polgári iskolai helyiségében gyűlt egybe a tanítói kar s különösen a tanítónők elegáns gárdája, hogy végighallgassa azt a rendkívül nagyérdékű s előkelő szívonalon álló előadást, melyet Fersz Adolf dr. jogakadémiai professzor tartott. A tudós tanár a nyelvtudományok köréből merítette előadásának tárgyát. A magyar nyelv érdekes sajátosságait ismertette könnyed, vonzó modorban s éles kritikát gyakorolt a nyelvészek s a nyelv-tanítók meddő működése felett. Az egy óra hosszát tartó érdekes előadást nagy tetszéssel s éljenzéssel fogadták. Ezután Stark Gyula, a tanítói kör elnöke indítványára elhatározták a kör tagjai, hogy Recht Ignác temetésén testületileg részt vesznek s az özvegynek írásban fejezik ki őszinte részvétüket. Majd Vaday József köszönte meg Fersz Adolf urnak tanulságos utmutatását. Az estén ott voltak: Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Rác Mihály iskolafelügyelő, Stark Gyula s még számosan.

Igazságszolgáltatás.

Monstre párbaj-pör. A jövő héten érdekes párbaj ügyet fog tárgyalni a debreczeni kir. törvényszék. Hat fiatal ember fog ülni a vádlottak padján, mind a hatan párbaj vétséggel vannak vádolva. A tárgyalásra a hat vádlotton kívül huszonnégy segéd és négy orvos van beidézve. A tárgyalás előre láthatólag több napig eltart.

Elitét borpancsoló. Egy évvel ezelőtt a biai főszolgabíró váratlanul megjelent Klein József budafoki pinczéjében s ott több hordó mesterséges bort talált. Klein azzal védekezett, hogy a bort Dietzel Viktor budafoki cégtől vásárolta. A főszolgabíró a megejtett vizsgálat után Kleint 25 frt pénzbüntetésre, Dietzel Vikort pedig egy havi elzárásra s 200 frt pénzbüntetésre ítélte. Pestmegye alispánja az ítéletnek Kleinra vonatkozó részét helybenhagyta, Dietzelt ellenben felmentette.

Bűnvádi feljelentések hírlapi közlése. A budapesti ügyvédi körnek legutóbb Szölner Lajos elnöklésével tartott választmányi ülésen tárgyalták dr. Balog Arnold ügyvéd indítványát a bűnvádi feljelentések hírlapi közlése tárgyában. Ez indítvány szerint tilalmazandó volna: 1. Bűnöző ügyben közhivatalnokok, közjegyző vagy ügyvéd elleni fegyelmi ügyben a jogerős vádhatározat meghozatala előtt valamely feljelentés, vádirat vagy más beadvány vagy vizsgálati iratoknak, nem különben bírósági vagy hatósági intézkedésnek közlése. 2. Hazassági, nőtartási, gyermektartási perben a nyilvános tárgyalás előtt bármennyi irat vagy perbeli nyilatkozat vagy tanuvalomás közlése.

A választmány Györy Elek, Székács Ferencz és Markus Dezső felszólalása után elhatározta, hogy az indítványt a legközelebbi választmányi ülésen beható és részletes tárgyalás alá veszi.

Magára ismer-e ?

Egyik vidéki városkában a közelmúltban a takarékpénztár bukott meg. Alig két héttel előbb a közgyűlésen szóba hozták a takarékpénztár állapotát és az egyik igazgató kijelentette, hogy *ő nem lát semmiféle veszélyt*. A takarékpénztár még a hónap folyamán megbukott, mire a helyi élezcslap egy képet közölt, mely az igazgató urat *számárnak* ábrázolta, amint felkötött égő csóvával nyitott puskaporos hordókon sétál. A kép alatt az állott: *»Az igazgató ur sem látott veszélyt.«* Az igazgató ur sajátpert indított, melynek tegnapi végtárgyalása és amely a vádlott *egyhangú felmentését* egy igen mulatságos, általános derűtséget keltett jelenet okozta. Mikor a panaszosnak bemutatták az inkriminált képet, a védőügyvéd azt kérdezte a panaszosztól, határozottan *magára ismer-e a lerajzolt számárban?* Az igazgató ur néhány pillanatra habozott és végül általános habota között kijelentette, hogy: *nem*. Ez okozta a felmentést.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Urbán Adolf.*

- 538. Mikó József lopás.
- 596. Buzás András st. zsarolás.
- 597. Schuch András lopás.
- 599. Kneifel Márton lopás.
- 623. Czigány Juon testisértés.
- 652. Grosz Izidor vétkes bukás.
- 449. Borsi Mátyás vagyon rongálás.
- 453. Igritán Alexa rágalmazás.
- 491. Krecsun Tógyerné lopás.
- 492. Balogh György és társa közösen elleni kihágás.
- 571. Vékony Lajos lopás.

Előadó: *Molnár Géza.*

- 520. Grósz Dávid közokirathamisítás.
- 539. Goder András hatóság elleni erőszak.
- 540. Sersen József st. gondatlanságból okozott testisértés.
- 578. Koffár János magánlaksértés.
- 579. Szanese Juon testisértés.
- 605. Goldberger Sándor st. szerenese játékkihágás.
- 651. Blidár Ravéa gondatl. emberölés.
- 842. Vig Sznd. emkerölés.

Öngyilkosság a Fő-utczán.

Czurkás Miklós alkalmazás nélküli inasról szólott tegnap egy rendőri riport s ma ismét csak róla szól. Ma már nemcsak ijesztgette revolver lövéssel az alvókat, hanem egy revolver lövéssel maga vált meg a földi ijedelmektől.

Czurkás Miklós ma reggel szabadult ki a rendőrség börtönéből, melybe tegnapi lövöldözése révén került. Visszakapta ezuttal minden holmiját a revolvért kivéve s figyelmeztették éjjeli kalandjára, melyért még büntetés jár. Czurkás csak revolverét sajnálta eltávozásakor s váltig mondogatta:

— Csak a revolverem volna velem.

A revolver azonban ott maradt a rendőrség valamelyik hivatalának íróasztalán s a bűnjelek sorsára jutott. Czurkás Miklós pedig elment egy diszműáru kereskedésbe s vett ismét egy revolvért, mert hiszen még nem vitte véghez mindazt, a mit ő a revolverrel véghez akart vinni s még nem teljesült be mindaz, a mit ő egy revolver lövéstől várt. Pénze meg volt erre elég. A múlt este 6 frt 10 krt kobzott el tőle a rendőrség, melyet ma reggel hiány nélkül visszakapott.

A revolver árán felül maradt összeget megitta este. Több helyen látták az este megfordulni s végre is kikerült az utcára, hol dülöngözve haladt a Fő-utczán végig ugy 10—11 óra között.

— Ugyis mindegy már, kiáltott vissza egy rendőrnek, aki kötelességtudóan figyelmeztette, hogy a redőnyök döngetésével hagyjon fel.

Igen viharos kedélyállapotban ért a Szaniszló-utczai bérkocsi állomáshoz. Belevette magát a 66-ik számú egyfogatu bérkocsiba s a vasut felé hajtatott. A kocsi alig kanyarodott ki a Fő-utczára s már meg kellett állnia.

Egy irtóztató dördülés hallatszott ki a kocsi belsejéből. A kocsis rémülten ugrott le a bakról s rántotta fel a kocsi ajtaját s a kocsi ből Czurkás Miklós véres hullája esett ki. A szerencsétlen magát szíven lőtte s neki esett a kocsi ajtajának. A lövés zajára a közeli kávéház vendégei is kiszaladtak s az élettelen hullával megtették az élesztési kísérleteket, de mindhiába.

Beszállították a biharmegyei közpórházba.

Czurkás Miklós kalotai születésű, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő házában volt alkalmazásban másként. Egy idő óta azonban mindgyakrabban ismétlődő hanyagsága miatt a szolgálatból elbocsátották és azóta állás nélkül bolyongott a városban s a keresményét elkorhelykedte s tegnap végre pályafutását egy revolverlövéssele befejezte. Zsebében 2 levelet találtak, melyben hozzátartozóitól bucsuzik el s a mi szinte kizárttá teszi, hogy ez az utolsó halálos ténye az alkohol hatása alatt támadt s valószínű, hogy a tegnapi lövöldözésével már ezt akarta elérni, de bátorsága hiányzott hozzá, csak a levegőbe süttögette el.

REGÉNY-CSARNOK.

TILTOTT UTAKON.

Landor Henrik utazásai és kalandjai Tibetben. 3

Fordította: *B. Gy.*

Az órákat és a chronometert bizalmatlanul nézegették, azok ketyegése félelmet és kíváncsiságot ébresztett bennök egyszerre. Tovább és tovább adták egymásnak körben ülve, míg végre egyik a másikhoz dobta teljes erővel mindaddig míg csak az óra ketyegése el nem állott. Akkor *»holt«*-nak nyilvánították. A delejüt és az aneroidot, melyeket nem tudtak megkülömböztetni az órától, csakhamar félre tették, mert *»nem volt bennök élet.«* Puskánk érintésénél azonban, melyet ágyunkon találtak mikor sátrunkat szétszedték, a lehető legnagyobb elővigyázatot fejtették ki.

A legnagyobb félelem fogta el őket, azt gondolván, hogy a puskám magától is elsül és csak biztatásomra — ámbár ez még inkább óvatosabbakká tette győzőimet — hogy nincs megtöltve, mertek csak hozzá nyulni és bejegyezték konfiskált vagyonuk listájába. Egy aranygyűrűt is viseltem ujjamon, melyet még anyámtól kaptam ajándékba gyermekkoromban; babonás természetüknél fogva azt gondolták, hogy a gyűrű titkos erővel bír mint valami varázsvessző, minőről a mesékben lehet olvasni.

Gyűrűm egy Nerba nevű emberre lett bízva, ki később fontos szerepet játszott szenvedésünk történetében és ennek szigorúan megparancsolták, hogy a gyűrűt ne is mutassa nekem soha. Amint mi a foglyok, hárman ott ültünk megkötözve és örökkel körülvéve, szivszagató látvány vala! Volt azonban humorisztikus oldala is e dolognak, mert valóban mulatságos volt látni, hogy a lámák, tiszték, mily ügyetlenül fogják meg az egyes tárgyakat és már markolásukkal majd mindent elrontották. Különösen undorító volt kapzsáságuk, mikor kabátom zsebeinek átkutatása alkalmával, melyet én naponkint viseltem, de azon reggel éppen nem vettem fel, bizonyos összeg ezüstpénzt találtak, mely körülbelül 800 rupiát tett ki. A lámák, tiszték és katonák rárohantak a pénzre. S midőn a rend ismét helyreállott, azon a helyen, hol a pénz feküdt, már csak egy két darab maradt. Ugyanily sors érte többi pénzkészletünket is, melyek más csomagainkban voltak.

Azon tárgyak közt, melyek kíváncsiságu-

kat legjobban felköltötték, volt egy levegővel telített gummivánkos. A gummi puha és sima felülete tetszett nekik és egyik a másik után dörzsölte a vánkost arcához, miközben, elragadtatva a kellemes érzés által melyet a vánkost nekik szerzett, hangosan nyilvánították tetszésüket. Azután elkezdtek játszani a sróffal, mely a benső levegőt elzárja; kicsavarták, mire a bezárt levegő erős sziszegéssel jött ki belőle. Ez ugyancsak nagy pánikot idézett elő a tibetiek közt és sok biztatásra, bátorításra volt szükségük, míg babonás gondolkozás módjuk ezen előtük megfejthetetlen tünemény után a rendes kerékvágásba visszatért. Valami gonosz dolognak tartották. Persze én minden legkisebb ilyen dolgot felhasználtam arra, hogy babonáságokban megerősítem őket és félelmüket növeljem.

Miután a tibetiek mindenemet, még vizátlan ládámat is melyben a fényképlemezek, rajzok és különféle szerszámok voltak, jólátvizsgálták, az ezalatt közbejött néhány apró dolog s főleg magyarázataim miatt annyira kijötték sodrúkból, hogy minden holmimat zsákokba s végül egy ponyvába gyűrték egybe és parancsot adtak, hogy az egészet egy Jaksra kell föltenni és a gyarmattelep őrházba vinni. Ez megtörténvén, a nyakunkra kötött kötél végét a nyereg-kápához erősítették, lábunkat szabaddá tették, felugrottak paripáikra és üdvkiáltások, pisszegések, csatakiáltások közepette, miközben kanócos puskáikból többször lőttek a levegőbe, minket mint foglyokat a gyarmat-telepre vontak.

A telepre érkezetünk társaimhoz intézett utolsó szavaim voltak: *»Bármit fognak is veletek tenni, ne mutassátok, hogy szenvedtek és ők megígérték, hogy így fognak tenni. Azután különböző sátrakba vittek bennünket.*

Engem az egyik legnagyobb sátorba vittek, melyet nemcsak kívülről, hanem belülről is megtömtek katonasággal. A közelemben állók eleinte gorombák voltak és sokat mormogtak, én azonban igyekeztem velük szemben minél nyugodtabb és barátságosabb lenni. Már előbb többször jutottam arra a tapasztalatra hogy az ázsiaiakkal való érintkezésben leginkább kíváncsús és célhoz vezető a nyugodt, hidegvérű magatartás; és csakhamar beláttam, hogy jelen gonosz helyzetünkben is csak a tökéletes egykedvű magaviselet lehet javunkra. Nem tudom ugyan, hogy ez mennyire sikerült nekem, de megíthatni az olvasó, ha szenvedésem történetét végig olvassa.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Uj főherczegnő.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) József Ágost főherczeg nejének Volascában leánya született.

Vasmegeieik Széll Kálmánról.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök ma fogadta vármegyeje tisztelgését, mely minden ünnepélyességet, feszélyt nélkülözött s tisztán baráti színezetű volt. Ezt követte este egy még barátságos színezetű bankett, melyet Széll Kálmán adott vasmegeieki tisztelői számára, kik a megye üdvözlését személyesen hozták el. Széll Kálmán toaszájában a királyt éltette, kit a magyar alkotmányosság szigorú öréneke nevezett. A kedélyes társaság csak a késő éjjeli órákban oszlott el.

A szegedi képzőművészeti kiállítás megnyitása.

Szeged, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) A Szegedi műtárlat ünnepélyes megnyitása ma ment végbe, azon *Wlassics* minisztert *Lippich-Kadocsa* Elek képviselte, ki egyszersmind azzal is meg van bízva, hogy a szegedi muzeum részére egy képet válasszon ki.

Korhadt fakeresztek.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Ma este jelent meg Rákosi Viktornak »Korhadt fakeresztek« című könyve a szabadságharc 50 éves alkalmából. 13 gyönyörű történeti elbeszélést tartalmaz e könyv a szabadságharcból, melyben mint az író előszavában mondja a nemzeti eposzt egy-egy töredékét ragadja ki s nem tehát az egész szabadságharcnak regényes feldolgozása. Célja tekintetében maga az író ad felvilágosítást. Hatásos előszavában elmondja, hogy a tápió-bicskei csatatéren állva képzeletében ezer és ezer elesett névtelen hős honvéd fakeresztlje tűnt fel. Megfogadta ekkor, hogy az utolsó nemzeti eposz kicsiny alakjainak egy szerény emléket állít. A monumentum tehát e könyv, a névtelen hősök eposza. A könyv a lőváros irodalmi köreiből nagy feltűnést keltett.

Than Mór †

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Than Mór hírneves történeli és arcképfestőnk ma Triesztben meghalt. A magyar művészet rövid pár nap alatt már a második teremtőjét veszítette el. Munkácson kívül alig van magyar festő kinek neve ismeretesebb lenne a nagyközönség előtt, mint a Than Mór, ki minden gondolatával a magyar művészet fejlesztésén csüggött. A történeli festészet egyik hatalmas művelője volt az elhunyt s művei másolatokban minden szoba falán csüggenek. Mint freskó festő a Nemzeti Múzeum lépcsőcsarnokán mutatta be művészetét.

Életrajzi adatai itt következnek:

Than Mór történeli arcképfestő, született Ó-Becsén (Bács) 1828. jun. 19. A gimnáziumot Kalocsán végezte, a filozófiát és jogot Pesten, de tanulmányait félbeszakította a szabadságharc. Than a táborozás alatt két éven át fojtvást az alföldi lázat hordta magával s ennek tulajdonítható, hogy később nem sorozták be a cs. seregbe. Már mint jogász egész albumot rajzolt tele a magyar történelemből merített tárgyakkal, a szabadságharc után pedig komolyan elhatározta, hogy a művészi pályára lép.

Bécsbe utazott tehát és itt Rahl Károly vezetése alatt folytatta tanulmányait, kinek helyettese is volt. Később Párisba, onnan pedig Olaszországba utazott, hol több évet töltött, míg a 60-as évek elején visszatért hazájába és Budapestre nyitott műtermet.

Megszöktetett leány.

Mohács, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Nagy feltűnést kelt Mohácson Skorucz Mariska, egy 17 éves gyönyörű szép tanítóképezdei növendék eltűnése. Azt hiszik, hogy a feltűnően szép leányt megszöktették.

Bécs közigazgatásának reformja.

Bécs, márcz. 11. Az új bécsi községi statum tervezete husz kerületre osztja a várost, amennyiben a Briggittenaut elkülöníti a Leopoldstadttól és önálló kerületté alakítja át. A városi tanács helyett osztályok és bizottságok alakulnak. Az egyes kerületek községtanácsosainak száma a lakosság számától függ, de minden kerületnek legalább három tanácsosa van. Mandátumát elveszti és két évig nem választható a községtanácsos egyebek között abban az esetben, ha a szervezendő fegyelmi bizottság kizárja a községtanács

ülésétől, de a kizáró határozatnak eleget nem tesz vagy ha igazolatlanul visszautasítja a városi tanács helyett alakítandó osztályokba és bizottságokba való megválasztását. Választható minden férfi, aki osztrák állampolgár, 24-ik évét betöltötte és öt év óta megszakítás nélkül Bécs község területén lakik. (Magy. Táv. Ir.)

A békéscsabai gyilkosság.

Budapest, márcz. 11. (Saj. tud. táv.) Lakatos László volt hadapród a minap meggyilkolta Piko nyomdászt a csabai állomáson. E gyilkosság borzalmas, undorító részletei még csak most kerültek világgosságra.

Pikó nyomdász ugyanis a gyilkosság napján a felvidék egy városából jött, ahol Gallovich Jenő hírlapíróval közös nyomdájuk volt. A nyomda azonban rosszul ment s azért Pikó elhatározta, hogy a nyomdát Kis-Jenőre helyezi át. E célból Gyulára utazott rokonaihoz, honnan Csabára érkezett éjjel 11 órakor, hogy majd hajnalban az aradi vonattal Kis-Jenőre utazzék.

A csabai állomáson leszállott s ott mindjárt megismerkedett Zsilák volt rendőr csapodár feleségével, kivel az állomáson föl s alá sétáltak.

Lakatos László, kinek viszonya volt az asszonnyal, dühében a bizalmas beszéd láttára előhívta Zsilákot a férjet s ketten a távolból folyton szemmel kísérték a sétálókat. Midőn az asszony és Pikó a dohányraktár mögé értek, Lakatos és Zsilák előrohantak s Pikó nyakába hurkot vetettek s megfojtották.

A dán udvarból.

Kopenhága, márcz. 11. Alexandrine hercegnőnek, Keresztély herceg, a trónörökös legidősebb fia feleségének ma reggel fia született. (Magy. Táv. Ir.)

A magyar Esterházyak és Walsin-Esterházy.

Páris, márczius 11. A »Matin« jelentése szerint a magyar herceg Esterházy család lépéseket fog tenni a bíróságnál Walsin-Esterházy ellen, hogy megtílták neki a magyar Esterházy hercegek nemesi címének és czimerének használatát és azt, hogy más nevet használjon, mint Walsin-Esterházy. Az ügyet a seinemegyei törvényszék fogja tárgyalni. (Magy. Táv. Ir.)

Nagy vihar.

London, márcz. 11. A »Times«-nek jelentik Sidneyből, hogy a queenslandi tengerparton e napokban nagy orkán pusztított, a melynek körülbelül 200 ember esett áldozatul. (Magy. Táv. Ir.)

A háboru halottai.

Washington, márcz. 10. A főhadsegéd jelentése szerint az amerikaiak ösz-

szes vesztesége Kubán, Puerto-Ricon és a Fülöp-szigeteken 1898. május 1-jétől 1899. február 18-ig a következő: a harcokban elesett 329, sebeibe belehalt 125, betegségekben meghalt 5277 ember. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

A szövetkezet igazgatósága sajtó útján közli a tagokkal a következőket:

A szövetkezet új tagok belépésével ha nem rohamosan is, de folyton erősödik. Van eddig 427 tagja 625 aláírt részjeggyel. A megfelelő alaptőke még nem folyt be, mert a tagsági díjak utolsó részletének befizetése folyó évi április 1-én válik esedékessé.

A szövetkezet alapszabályait a nagyváradai kir. törvényszék mint keresk. bíróság jóváhagyta s az igazgatóság a tagok rendelkezésére 500 példányban kinyomatta. Minden tag a saját példányát átveheti Ponorán Lukács kir. törvényszéki irodaiigazgatónál (törvényszéki palota I. emelet)

Kádár János a szövetkezettel szerződött fűszerkereskedő jelenti, hogy a folyó év elején életbe lépett új szeszforgalmi adó az addig kedvezményt élvezett sóborszesz készítményekre is kiterjesztvén, a Brázay-féle sóborszesz ára emelkedett, 1 nagy üvegnél 1 frtra, 1 kis üvegnél 50 kr-ra; a helybéli malmoknak febr. 22-iki árjegyzéke szerint a 6-os liszt ára 14 kr. a 7-esé 13 és fél krajczár.

Hartmann József a szövetkezet husszállítója az igazgatóság felszólítása folytán a tagok kényelmére a főútcái Bartsch-házban nyitott mészáros és hentes üzletet.

A tagoknak megküldött körlevélben felsorolt kedvezményeken kívül még a következőkre ad jogot a tagsági jegy felmutatása:

1. Az Oláry J. főútcái cég a D. M. C gyártmányú kötő-, varró-, horgolóczérna- és pamutnál, valamint varró-, himző selyemnél és czérnánál a rendes napi árból 3 százalékos kedvezményt ad a szövetkezeti tagok részére; az üzletben lévő többi árunak, u. m. kötött, szövött, disz, bélés, kézimunka, derékfűző, fehérnemű, gyermek-ruha, női blouse, eső és napernyő, harisnya, zsebkendőnek árából 10 százalékot.

2. Wachsman Albert bémertéri drogueriájában eszkozlendő bevásárlásaiknál a szövetkezet tagjai 10% árelengedésben részesülnek.

3. A Szirmai és Nagy főútcái férfiszabó-cég a teljesen nála kialakított ruhák árából (amely a cég állandó árjegyzékében van feltüntetve) a szövetkezeti tagok részére 10%-ot elenged. Továbbá a következő áron készíti ruhákat a hozzávalókkal azon esetre, ha a szövetet a megrendelő adja:

1 sacco öltöny	16 frt	} selyem
1 jaquette-öltöny	20 frt	
1 gérok-öltöny	24 frt	} 5 forinttal
1 tavaszi felsőkabát	20 frt	
1 téli kabát	25 frt	} több.
1 nadrág	3 frt 50 kr.	
1 mellény	3 frt 50 kr.	
1 blouse	11 frt	

4. Hevesi A.-nak Kossuth-utca Mezeyházban levő divatáru üzlete a szövetkezet tagjai részére 15%-os kedvezményt ad.

5. Ifj. Kohn Sámuel bémertéri nőruha, vászon és divatáru raktára a készletében levő áruknak, valamint a nála készített ruháknak és felöltőknek árából 6%-ot enged a szövetkezeti tagok részére.

6. Róth M. utóda kalap és férfidivat-áru raktára a szövetkezeti tagokat 15% árelengedésményben részesíti.

A hegyközség közgyűlése.

A nagyváradai hegyközségi birtokosok választmányának f. évi február hó 22-ik napján tartott ülésében a hegyközségi birtokosok rendes tavaszi közgyűlése határdejűl 1899. évi márczius hó 19-ik napjának d. e. 11 órája a

városház tanácstermébe tüzetett ki, mely közgyűlésre a t. birtokosságot azon értesítés mellett van szerencsém meghívni, hogy a közgyűlés tárgyát:

1. a hegyi pénztár 1898. évi zárszámadása;
2. a hegyi pénztár 1899. évi költségel-irányzatának megállapítása;
3. hogy községi rendtartás 9., 21., 27., 29. és 44-ik §§-ainak módosítása iránti javaslat;
4. a választmányból kisorsolt 8 választmányi és 5 számvizsgáló bizottsági tag választása, — fogja képezni.

Kelt Nagyváradon, a nagyvárad hegyközségi birtokosok választmányának 1899. évi február hó 22-ik napján tartott ülésében.

Bordé Ferenc,
vál jegyző.

A gazdasági egyesület közgyűlése.

A Bihar megyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányára 1899. márcz. hó 15., azaz szerdán d. u. 3 órakor a vármegyeház nagytermében gyűlést tart, ugyancsak ott tartja meg folytatóltag évi rendes közgyűlését.

Közgyűlés tárgyai:

1. Elnökségi jelentés az egylet mult évi működéséről.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése a mult évi számadások megvizsgálása felől.
3. Folyó évi költségelirányzat;
4. Netaláni indítványok.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 11.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	—	—	—	—	371.90
Magyar hitel	—	—	—	—	400.50
Allamvasut	—	—	—	—	363.75
Rimamurányi	—	—	—	—	307.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	249.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	636.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	78.—

Határidők.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	—	—	—	—	10.41
Uj tengeri	—	—	—	—	4.57

Buza ószre	—	—	—	—	7.90
Zab ószre	—	—	—	—	5.80
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—
Buza októberre	—	—	—	—	8.60

Az irányzat nyugodt

Bécs, márczius 11.

Osztr. hitel	—	—	—	—	370.78
Magyar hitel	—	—	—	—	397.—
Allamvasut	—	—	—	—	362.75
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. márczius 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	119.80
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—	—	—	—	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	9675
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	101.—
Horvát-szlávon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	96.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	161.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	101.20
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	102.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	120.—
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.40
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	140.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	920.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	397.50
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	370.70
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	—	368.50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	358.60
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	58.05
London vista	—	—	—	—	120.40
Párisi vista	—	—	—	—	47.80
20 márkás arany	—	—	—	—	11.79

A szociálistárok felhívása:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Uj ékszer-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni, hogy a „Latzkó testvérek utóda Löbl Ede“ ur volt helyiségét átvettem és abban a modern igényeknek teljesen megfelelő uj

ékszer-üzletet

rendeztem be.

Főtörökvésem mindenkor arra fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönségnek **ízletes és művészi kivitelű ötvös-munkákkal és árukkal** szolgálhassak és szolid szabott árammal a bizalmat teljes mértékben kiérdemeljem és megnyerjem.

Üzletem megtekintésére a nagyérdemű közönséget tisztelettel felhívom s vagyok

kiváló tisztelettel

Kálmán Sándor,
ékszerész.

Tiszán kezelt természetes

HEGYI-BOROK!

Nagymenyiségű kedvező bevásárlásaim folytán ajánlok:

Jóminőségű homoki bort,
literje **30kr.**

Kitünő asztali ó bort, literje **32 kr.**

100 liter 23 és 24 frt.

Magyarádi ujbort,	literje	40 kr.
Magyarádi ó bor,	„	40 „
Magyarádi pecsenye bor,	„	50 „
Asztali veres bor,	„	44 „
Ménési veres bor,	„	64 „

Mindenemű üvegelt **csemege, aszú és pezsgőborok,** a legolcsóbb árban.

A „Matild“ és „Baross“-forrás gyógy-savanyuvizek főraktára.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek; **helybeli rendelvényeket házhoz szállítatok!**

Kiváló tisztelettel:

MERTZ NÁNDOR.

Nagyváradon, N.-Körözs-u., (Mertz-ház.)

Telefon összeköttetés.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.

	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13
Élesd >	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20
M.-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16
Sáp >	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13
P.-Ladány >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—
Nagykátá >	6 34	12 41	4 43	5 07	—
Budapest érk.	7 50	10 50	6 20	7 10	—

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—
Nagykátá >	10 20	3 05	7 54	10 16	—
Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—
P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00
Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17
Sáp >	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38
B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04
M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21
M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37
Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56
Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08
Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22
Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22
V.-Velenceze >	2 24	—	2 30	4 05	1 31
F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46
Mező-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19
Élesd >	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50
Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32
Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08
Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36
Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03
B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—
Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—

Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.

	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Ermihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.					
Ermihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
V. v. V. v. V. v. V. v. Gy. v.					
Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30
H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48
M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29
Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 09
Derecske érk.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	9 42

304—1899.

Kiadó birtok.

A nagyváradai Káptalan tulajdonát képező Gyapju község határában elterülő

„Nagyméhes“

elnevezés alatt ismert tagbirtok, mely áll
354 c. h. 800 öl szántó,
7 c. h. 298 öl rét,
6 c. h. 897 öl tanya hely

és hasznavehetetlen földterületből **1899 évi október hó 1-től** haszonbérbe kiadó.

A bérleti feltételek megtekinthetők az uradalom központi irodájában Nagyváradon.

A bérelni szándékozók írásban beadandó ajánlataikhoz a bérösszeg 10%-át mint bánompénzt esatolják, mert a nélkül beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlatok **április 3-ik** napjáig fogadtatnak el.

Papp Imre,
kápt. föliszt.

ERŐDI H. cukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Felvállal és pontosan teljesít, úgy *helybeli*, mint *vidéki*, mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket *mérsékelt árak* mellett.

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos *szétküldés* következtében, rendes időben és *sértetlen* állapotban érkeznek.

Ugyanott mindenféle húsvéti cukor-, selyem- és plüs-disztójások 3 krtól 10 früg kaphatók.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Linniment, Capsici comp.

Ezen hírneves hárszer ellentelt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta meghibázó, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták községünk, csuszni, tagszorgatásnál és meghibéseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyákrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyákrabban rendeltek. A elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hárszer, melynek egy hárszerben sem kellette hanyagolni 40 kr., 70 kr. és 1 frt. árúvá vált, hanem minden évfolyanban készletben van: a főárak: Torók József Gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá kell lenni, mert több kisboltban is eladnak van forgalmában. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjelvényes nélkül mint nem valódi üveget vásároljon. RICHTER F. AD. és írása és a kir. udvari szőlők. RUDOLFSSTADT.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala. Általános Asbestáru gyár. Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttallal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttallal bélelve, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide. Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

K R A H L. huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatósági bíróság elnöke, a következőket írja: Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetűtű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én. Tisztelő híve: WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedves-égtől és meghűléstől. Sem tyukszen, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaguanat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle az egész világon szabada mazott Asbest talpbetéssel látja el. Keltős vastagságu 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele. Az Asbesttallal bélelés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Vszonteladókna megfelelő árengedmény.

Általános Asbestáru gyár betét-társaság Budapest, VI., Sziv-u. 18.

Nagy kiárusítás!

Fő-utczai (Olaszi) üveg-, porcellán- és lámpa-kereskedésben raktáron levő

Majolica, Fayance, Teracota egyéb diszárukat, olajnyomatu képeket,

mivel azokat jövőre tartani nem szándékozom, minden elfogadható áron kiárusítom. — Továbbá az üzlethelyiség nagyobb javításának eszközölhetése végett más egyéb árukat is mélyen leszállított áron bocsájtok a nagy készlet és helyszűke miatt eladásra, u. m. étkező, theás, kávés, ozsonmás, fekete kávés és mosdó-készleteket, lámpákat, csillárokat, üveg-készleteket, konyhai edényeket, alpaca China-ezüst árukat és evő-eszközöket.

Tisztelettel:

Déry János,
Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

FELHIVÁS

az összes
gyomor és alhasi bántalmakban szenvedőkhöz:

- Máj —
- Vese —
- Hólyag —
- Aranyér —

!!Hatásában páratlan!!

PAULA-VIZ

A jelenkor szenzációs gyógyvize.

Magyaradi „P A U L A”

gyógyforrás r.-v.-társaság.

Budapest, VII. Erzsébet-körut 58.

Vezérképviselő:

Janky Antal, Nagyvárad.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadoncseszemetet szállít Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Nemetsország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500,000 db; vadoncseszemetei 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelésnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesei homoktalajon létesült s így az főként a homoki szőlőtelepítőknél kincses háza tudva van, a hol lapos és magas (hegyes fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapmezőkövészézi hírneves telepről valók. Ugy magasderékú, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, ték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák drbja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfajokból táblaültetés folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krért, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fentírt minőségű csemeték vadoncseszéi is bármely számban és erősségekben megrendelhetők a fentírt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadoncseszé 1000-e azok erőssége szerint 5 fnt 85 krtól 19 fntig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-czim:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, Czeplédén.
!Tessék árjegyzéket kérni!

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.

Van szerencsénk a t. közönség figyelmébe ajánlani kitünően főzött, régen raktározott, tartós

László- és Márcziusi sörünket.

Örömmel jelenthetjük, hogy az idén gyárunkat nagyszabású építkezésekkel megnagyobbítottuk, minek következtében abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy oly *ízletes sört* állíthatunk elő, mely a tisztelt közönség igényeit teljesen kielégíti.

Továbbá hozzáfogtunk egy nagy

➔ jégkészítő telep ➔

létesítéséhez és rövid idő múlva abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a t. közönségnek *jéggel* is szolgálhatunk. A nagyvárad-i vevőinknek a *sört házhoz szállítjuk*. A megrendeléseket kérjük a *városi irodánkban Nagyváradon* vagy pedig egyenesen a gyárba *Pecze-Szöllőse* (Nagyvárad mellett) intézni. A t. közönség jóindulatába ajánlva magunkat

fiztetéssel

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.